

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยได้นำมาเรียบเรียงเสนอตามลำดับดังนี้

1. ความหมายและหลักพฤติกรรมการสอน
 - 1.1 ความหมายของพฤติกรรม
 - 1.2 ความหมายของการสอน
 - 1.3 ความหมายของพฤติกรรมการสอน
 - 1.4 ความสำคัญของพฤติกรรมการสอน
 - 1.5 หลักและลักษณะของพฤติกรรมการสอนที่ดี
2. ประโยชน์ของการสังเกตพฤติกรรมการสอน
3. จุดมุ่งหมายของวิชาพลศึกษา
4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษา
5. พฤติกรรมการสอนพลศึกษา
 - 5.1 ด้านการเตรียมการสอน
 - 5.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน
 - 5.3 ด้านการจูงใจและเสริมแรงในการเรียน
 - 5.4 ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน
 - 5.5 ด้านการวัดและประเมินผล
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ความหมายและหลักพฤติกรรมกรรมการสอน

ความหมายของพฤติกรรม(Behavior)

พฤติกรรมเป็นคำที่นำมาใช้กันอย่างกว้างขวาง ความหมายของพฤติกรรมได้มีผู้ให้ทัศนะต่างๆ กัน ดังนี้

พวงทอง ป็องภัย (2540, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมว่า หมายถึงปฏิบัติการหรือกิจกรรมทุกชนิด ของสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ที่ปรากฏออกมาอาจจะสังเกตได้หรือไม่ได้

สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ (2542, หน้า 14) ให้ความหมายของพฤติกรรมว่าเป็นสิ่งที่บุคคล กลุ่มหรือองค์การประพฤติปฏิบัติ ซึ่งเป็นสิ่งที่เปิดเผย หรือซ่อนเร้น ทั้งนี้รวมถึงกระบวนการภายในอื่นๆ ได้แก่ความคิด ความรู้สึก ทัศนคติ

เคแกน และซีแกล(Kagan and Sogal) อ้างอิงใน ถวิล ธาราโกชน์ และศรัณย์ คำวิสุทธิ (2548, หน้า 3) ได้อธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมว่า ทุกสิ่งทุกอย่างมากมาย ที่เป็นการกระทำของร่างกายแต่ละวัน โดยเริ่มตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้า หาว เขยียดแขน ขา แต่งตัว และกินอาหารเข้า และยังมีกรกระทำอีกมากมาย จนกระทั่งกลับไปที่เตียงนอนและนอนหลับ นั้นหมายความว่าตลอดวันหนึ่งที่ผ่านมา เราต้องเดิน พูด เรียน ทำงาน เล่น หัวเราะ หรือบางครั้งก็ร้องไห้

สุภัทรา บิณฑะแพทย์ (2542) อ้างอิงใน ศักดิ์ชัย อ่ำโต (2547, หน้า 8) กล่าวว่า พฤติกรรมคือ การกระทำทุกอย่างของมนุษย์ เริ่มตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกทางด้านร่างกาย เช่น การเดินการกิน การแสดงท่าทาง และการพูด เป็นต้นและพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ เช่น การคิด การจำ เจตคติ และอารมณ์ เป็นต้น

ถนอม บุญแสง (2547, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือกิจกรรมของมนุษย์(และสัตว์) ที่แสดงออกมาหรือไม่ได้แสดงออก ไม่ว่าจะการกระทำนั้น คนอื่นจะสามารถสังเกตเห็นได้หรือไม่ก็ตาม

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำที่มนุษย์แสดงอาการออกมาทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ อารมณ์ ความคิด เพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้าไม่ว่าการกระทำหรือการแสดงออกมานั้น จะสามารถสังเกตเห็นได้หรือไม่ก็ตาม

ความหมายของการสอน

การสอนเป็นงานที่สำคัญอีกงานหนึ่ง ซึ่งเป็นกิจกรรมและวิธีการถ่ายทอดความรู้ของครูไปสู่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการสอนไว้ ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์(2537, หน้า 72) ได้ให้ความหมายไว้เป็น 2 คำ คือ การสอน (Teaching) หมายถึง การถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่นักเรียน และการเรียนการสอน

(Instruction) มีความหมายกว้างกว่าการสอน หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอน เช่น การใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมระหว่างสอน การทดสอบ เป็นต้น

ธีรพงศ์ แก่นอินทร์ (2539, หน้า 9) อธิบายความหมายของการเรียนการสอนว่า หมายถึง กระบวนการของความหมายที่จะช่วยเหลือ สร้างและชักจูงผู้เรียนไปสู่เป้าหมายบางประการ

ไวลส์ (Wiles, 1975, P 126 อ้างอิงใน วัชจิวรา พุทถนอม, 2544, หน้า 33) ได้ให้ความหมายของการสอนไว้ 4 ลักษณะคือ

1. การสอน คือ การชี้แนะ การช่วยเหลือ แนะนำ การจัดหาวัสดุและส่งเสริม ให้คิดทำสิ่งต่างๆ ที่ผู้เรียนอยากรู้อยากเห็น
2. การสอน คือ การให้ความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ โดยที่ผู้สอนรวบรวมความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ตามความเป็นจริง ให้ง่ายและน่าสนใจ เพื่อสะดวกแก่การที่ผู้เรียนจะได้เข้าใจและรับไว้
3. การสอน คือ การที่ผู้สอนทำงานร่วมกับผู้เรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ รู้จักคิด รู้จักทำด้วยตนเอง
4. การสอน คือ การแนะแนวทางให้แก่ผู้เรียน โดยใช้วิธีสอนแบบต่างๆ และกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเจริญอกงาม และพัฒนาการไปในทางที่พึงประสงค์

ไฮและดันแคน (Hough and Duncan, 1970, P 2-4 อ้างอิงใน ถนอม บุญแสวง, 2547, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของการสอนไว้ว่า การสอน หมายถึง กิจกรรมของบุคคล ซึ่งมีหลักการและเหตุผล เป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้ ดังนั้นการสอนจึงเป็นกิจกรรมในแง่มุมต่างๆ 4 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตร เป็นการศึกษถึงจุดหมายของการศึกษา ความเข้าใจของจุดประสงค์ของแต่ละกลุ่มวิชา การตั้งจุดประสงค์ของการสอนให้ชัดเจน ตลอดจนการเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น
2. ด้านการสอน เป็นขั้นตอนของการเลือกวิธีสอนและเทคนิคของการสอน ที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้
3. ด้านการวัดผล เป็นขั้นของการเลือกวิธีของการวัดผลที่เหมาะสม และขั้นของการวิเคราะห์ผล
4. ด้านการประเมินผลการสอน เป็นขั้นตอนในการประเมินผลทั้งหมด ตั้งแต่การวางจุดประสงค์การเรียนรู้ การเลือกเนื้อหา วิธีสอน ตลอดจนความเที่ยงตรง และเชื่อถือได้ ต่อการวัดผลที่ครูได้กระทำ

ทิสนา แชนณี (2547, หน้า 136) ได้อธิบายถึงวิธีสอนไว้ว่า คือ ขั้นตอนที่ผู้สอน ดำเนินการให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ด้วยวิธีการต่างๆ ที่แตกต่างกันไปตาม องค์ประกอบ และขั้นตอนสำคัญอันเป็นลักษณะเด่น หรือลักษณะเฉพาะที่ขาดไม่ได้ของวิธีการ นั้นๆ

จากความหมายของการสอนสรุปได้ว่า การสอน คือ การที่ครูจัดประสบการณ์ หรือ ดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นกระบวนการเกี่ยวข้องกับทางการศึกษา ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ในทางที่พึงประสงค์

ความหมายของพฤติกรรมการสอน

จากการที่การเรียนการสอนเป็นปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และบรรยากาศ ในการเรียนการสอน ก็ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการสอนของครูทั้งสิ้น จึงมีผู้ให้คำนิยามของพฤติกรรมการสอน ไว้ดังนี้

กู๊ด (Good,1973 อ้างอิงใน อูมา เศรษฐสุสุข, 2536, หน้า 21) ได้ให้ความหมายของ พฤติกรรมการสอนไว้ว่า หมายถึง การจัดกิจกรรมการสอนของผู้เรียนซึ่งรวมตั้งแต่การวางแผน การเตรียมอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ ตลอดจนการควบคุมปฏิกริยาต่างๆ ของครูและ นักเรียน การตัดสินใจ การวัดผล และการปรับปรุงให้ดีขึ้นกว่าเดิม

บุญชม ศรีสะอาด(2537, หน้า 20) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการสอนไว้ว่า เป็นการ จัดดำเนินการของผู้สอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยผู้เรียนจะทำกิจกรรม เพื่ออาศัย กระบวนการทางสมอง ผลการเรียนรู้อาจอยู่ในรูปของความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์และการ ประเมินผล การจัดการดำเนินการของผู้สอน อาจอยู่ในรูปการบรรยาย อธิบาย สาธิต อย่างไรก็ดี อย่างหนึ่ง

ปราณี ศิริวรรณ(2549, หน้า 16) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการสอนไว้ว่า พฤติกรรมการสอน เป็นการกระทำที่ครูผู้สอนกำหนดภายใต้สถานการณ์ การเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม

แอนเดอร์สัน(Anderson,1970, P 10 อ้างถึงใน ถนอม บุญแสง, 2547, หน้า 13) ได้ให้ ความหมายของพฤติกรรมการสอนไว้ว่า เป็นการกระทำหรือพฤติกรรมที่ครูแสดงออก เพื่อมุ่ง พัฒนานักศึกษาในด้านความรู้เจตคติ และทักษะ ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ในกลุ่มวิชาต่างๆ

จำลอง ไชยภาฤทธิ์(2551, หน้า 12) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมการสอนหมายถึง การกระทำหรือกิจกรรมที่ครูแสดงออก เพื่อมุ่งพัฒนานักเรียนในด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ในกลุ่มวิชาต่างๆนั้น คือการกระทำใดๆก็ตามที่ครูแสดงออกอันมีผลต่อ การเรียนของนักเรียน

จากความหมายของพฤติกรรมการสอนสรุปได้ว่า พฤติกรรมการสอนคือการกระทำหรือกิจกรรมที่ครูแสดงออกมาในขณะที่ปฏิบัติการสอน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆ เช่น ความรู้ เจตคติ และทักษะ ตามจุดประสงค์ที่วางไว้

ความสำคัญของพฤติกรรมการสอน

พฤติกรรมการสอนของครูถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ นักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือต่ำ ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการส่งเสริมการสอนของครู ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความสำคัญของของพฤติกรรมการสอนของครูไว้ดังนี้

ซีวหงส์ บุตรลับ(2536, หน้า 4) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสอนต้องยึดหลัก ดังนี้

1. ครูต้องวางแผนล่วงหน้า
2. การสอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรม
3. การสอนที่ผู้เรียนได้ทราบจุดมุ่งหมาย
4. การสอนด้วยวิธีที่หลากหลาย

จุไร ร้อยอำไพ(2549, หน้า 11) กล่าวถึงความสำคัญของพฤติกรรมการสอนไว้ว่า พฤติกรรมการสอนของครูมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีส่วนช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรรวมถึงมีอิทธิพลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หากครูขาดความรู้ความสามารถและมีพฤติกรรมการสอนที่ไม่เหมาะสม ย่อมก่อให้เกิดผลเสียต่อการจัดการเรียนรู้

ถนอม บุญแสวง (2547, หน้า 14) กล่าวถึงความสำคัญของพฤติกรรมการสอนไว้ว่า พฤติกรรมการสอนของครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อคุณภาพการศึกษา ซึ่งส่งผลให้เห็นเด่นชัดในรูปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยพฤติกรรมครูที่แสดงออก จะส่งเสริมหรืออุดหนุนทางการเรียนของนักเรียน มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการสอนของครู เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า พฤติกรรมการสอนของครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อคุณภาพการศึกษา นักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือต่ำ ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของครู

หลักและลักษณะของพฤติกรรมการสอนที่ดี

ได้มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักและลักษณะของพฤติกรรมการสอนที่ดี ไว้ดังนี้

ดวงเดือน พะยอมหอม (2540, หน้า 25-26) และถนอม บุญแสวง(2547, หน้า 16 -17) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมการสอนที่ดี ว่ามีสาระสำคัญดังนี้ดังนี้

1. มีการเตรียมและวางแผนที่ดีล่วงหน้า ทั้งด้านการตั้งวัตถุประสงค์ในกิจกรรม การเรียน การสอน การใช้อุปกรณ์สำหรับการสอนตลอดจนการประเมินผล

2. การสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และพยายามให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง โดยการได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองอย่างทั่วถึง

3. ใช้วิธีสอนที่หลากหลาย และเหมาะสมกับเรื่องที่สอน

4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจ ของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

5. สอนตามกฎแห่งการเรียนรู้ มีการสร้างบรรยากาศให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ ในแต่ละเรื่อง

6. สอนให้สัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน เพื่อให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ต่างๆในการเรียนการสอนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

7. มีการติดตามผลและแจ้งให้ผู้เรียนทราบ ตลอดจนติดตามปรับปรุงข้อบกพร่อง ของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

จิรกรณ์ ศิริประเสริฐ(2543, หน้า 129-130) ได้กล่าวถึง รูปแบบการสอนซึ่งเป็นที่คุ้นเคย และที่นิยมในการสอนพลศึกษา แบ่งออกกว้างๆ ได้แก่

1. การสอนที่ครูเป็นศูนย์กลาง หรือบางครั้งเรียกว่า การสอนแบบบรรยายสาธิต เป็นรูปแบบที่ครูและนักเรียนคุ้นเคยมากที่สุด ครูเป็นผู้กำหนดบทบาทในการเรียนการสอน นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติตามที่ครูสั่งเป็นรูปพิมพ์เดียวกันหมด

2. การสอนที่ครูและนักเรียนเป็นผู้ร่วมมือกัน ครูจะนำนักเรียนไปสู่ความสำเร็จ โดยผ่านขั้นตอนต่างๆ ที่มีการจัดวางแผนไว้เป็นอย่างดี แต่ในการปฏิบัติกิจกรรมยังถูกจำกัด โดยครูผู้สอนเป็นบางส่วน ครูต้องตั้งปัญหาให้นักเรียนได้คิดและทดลองทางเลือกหลาย ๆ ทาง ก่อนที่จะพบทางเลือกที่ถูกต้องที่สุด วิธีนี้รวมถึงการสอนโดยการให้งาน การสอนเป็นกลุ่มย่อย การสอนเป็นสถานี และการแลกเปลี่ยนกันระหว่างครูและนักเรียน

3. การสอนที่นักเรียนเป็นศูนย์กลาง วิธีนี้นักเรียนเป็นผู้เลือกกิจกรรมด้วยตนเองและการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้เวลาในการปฏิบัติในแต่ละกิจกรรมว่า ให้เป็นอย่างไรและใช้เวลานานเท่าใด ครูคอยดูว่ากิจกรรมที่นักเรียนเลือกนั้นเหมาะสมหรือปลอดภัยหรือไม่ ครูจะใช้คำถามแบบปลายเปิด เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น วิธีนี้จะได้ผลดีเมื่อนักเรียน จะมีความ

กระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์เหมาะสำหรับช่วยส่งเสริมให้นักเรียนประสบผลสำเร็จตามความสามารถของนักเรียนแต่ละคน

วรศักดิ์ เพียรชอบ(2548, หน้า 248) ได้กล่าวว่า ในการที่จะพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีสมบุรณ์ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 โดยลักษณะของวิชาพลศึกษามีความแตกต่างจากวิชาอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระและเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ และในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาที่ดี มีประสิทธิภาพนั้น มีปัจจัยที่มีส่วนประกอบหลายอย่างหลายประการด้วยกัน คือนอกจากปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวครูผู้สอนเอง การจัดบทเรียน การจัดกิจกรรม และประสบการณ์ต่างๆในการเรียน การสอน บรรยากาศในการเรียนการสอนที่ได้กล่าวมาแล้ว สถานที่และอุปกรณ์และวิธีการเรียน การสอน ก็ยังต้องมีการปรับเปลี่ยนตามสภาพการณ์ต่างๆ อีกมากมาย

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ลักษณะของพฤติกรรมการสอนที่ดี ผู้สอนต้องมีการวางแผนไว้ล่วงหน้า ใช้วิธีสอนที่หลากหลายและเหมาะสม กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง สถานที่และอุปกรณ์และวิธีเรียนต้องมีการปรับเปลี่ยนตามสภาพการณ์ ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ต่างๆในการเรียนการสอนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ประโยชน์ของการสังเกตพฤติกรรมการสอน

ถนอม บุญแสวง(2547, หน้า 16-17) และ จำลอง ไชยเชื้อ (2551 หน้า 30) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการสังเกตพฤติกรรมการสอนไว้ดังนี้

1. ใช้สำหรับตรวจสอบ หรือประเมินพฤติกรรมการสอน โดยเพื่อนครูด้วยกัน หัวหน้าหมวด ผู้บริหาร หรือศึกษานิเทศก์
2. สามารถใช้ในการนิเทศการศึกษา โดยทำให้ผู้นิเทศการศึกษาสามารถทราบ ความต้องการของครูผู้สอนว่า ครูผู้สอนมีความต้องการความช่วยเหลือด้านใด และครูผู้สอนจะทราบพฤติกรรมการสอนของตนเองว่าบกพร่องในเรื่องใด ต้องการให้นิเทศก์ช่วยเหลือด้านใดบ้าง สามารถทำให้ปรับปรุงตนเองได้ง่ายขึ้น การสังเกตการสอนนับว่าเป็นส่วนสำคัญในการนิเทศก์แบบคลินิก ซึ่งถือว่าการสังเกตการสอนนับว่าเป็นส่วนสำคัญในการนิเทศก์แบบคลินิก ซึ่งถือว่าการสังเกตการสอนนับว่าเป็นส่วนสำคัญในการนิเทศก์แบบคลินิก ซึ่งถือว่าการสังเกตการสอนนับว่าเป็นส่วนสำคัญในการนิเทศก์แบบคลินิก
3. เป็นข้อมูลอย่างหนึ่งในการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนที่มุ่งวัดประสิทธิภาพของวิธีสอนและการเรียนรู้

4. สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยได้ การสังเกตการสอนของครูในชั้นเรียน นับได้ว่ามีความจำเป็นอย่างมากในการพัฒนา การเรียนการสอน และปรับปรุงคุณภาพของครู ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินการสอนได้บรรลุตาม ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

จุดมุ่งหมายของวิชาพลศึกษา

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์(2539, หน้า 12-13) กล่าวว่า พลศึกษาเป็นการเรียนที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนากายทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ดังนี้

1. ด้านร่างกาย ช่วยส่งเสริมให้บุคคลเป็นผู้มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรงอยู่เสมอ เพราะเมื่อเราออกกำลังกายหรือเข้าร่วมกิจกรรมแล้วจะทำให้กล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ของร่างกาย ได้มีการเคลื่อนไหว เมื่อกกล้ามเนื้อได้ทำงานอย่างสม่ำเสมอก็จะมีพลังแข็งแรงมีประสิทธิภาพในการทำงาน

2. ด้านจิตใจ ช่วยส่งเสริมให้บุคคลเป็นผู้มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเหตุผล สามารถตัดสินใจเฉพาะหน้าได้ดี อีกทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทั้งกิจกรรมพลศึกษาหรือกิจกรรมกีฬา ยังช่วยให้เป็นคนมีจิตใจผ่องใส สนุกสนาน ร่าเริง สุขภาพจิตดี

3. ด้านสังคม ส่งเสริมให้บุคคลได้เข้าร่วมเล่นกับบุคคลอื่น เป็นโอกาสอันดีที่จะฝึกให้รู้จักปรับตัวเข้ากับผู้อื่น รู้จักการเป็นสมาชิกคนหนึ่งของคนหนึ่งของสังคม และเป็นสมาชิกที่ดี เป็นที่ยอมรับของสมาชิกอื่นๆ ในกลุ่มและมีส่วนช่วยปรับปรุงวิธีการดำเนินชีวิตอย่างประชาธิปไตย และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

จิรกรณ์ ศิริประเสริฐ (2543, หน้า 22) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการพลศึกษาไว้ คือ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนากายด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ส่วนวัตถุประสงค์ของการพลศึกษาระดับประถมศึกษาคือ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนากายในด้านร่างกาย การคงไว้ซึ่งประสิทธิภาพสูงสุดของสมรรถภาพทางกาย ทักษะทางกายที่เป็นประโยชน์ พัฒนาการทางด้านสังคมและอารมณ์ ทักษะด้านนันทนาการ สติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ และเพิ่มจินตนาการเกี่ยวกับตนเองของเด็ก การเข้าร่วมในกิจกรรมการออกกำลังกายในวัยเด็กมีผลระยะยาวในอนาคต เมื่อเป็นผู้ใหญ่ขึ้นก็ยังคงมีแนวโน้มที่จะออกกำลังกายอยู่

กรมวิชาการ (2544, หน้า 18) กล่าวถึง ปรัชญา แนวคิด และเป้าหมายของวิชาพลศึกษา มุ่งพัฒนาพฤติกรรม 5 ด้านของผู้เรียน ดังนี้

1. พัฒนาด้านความรู้(Cognitive Domain) เป็นความสามารถในการใช้ทักษะทางสติปัญญาที่แสดงออกมาเป็นความเข้าใจ ความสามารถในการวิเคราะห์ จดจำ ตีความ แปลความ แก้ปัญหา ประเมินผล

2. พัฒนาการด้านเจตคติ(Affective Domain) เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความสนใจ การเห็นคุณค่า ความนิยมชมชอบ อันแสดงถึงอารมณ์และความรู้สึกต่างๆ

3. พัฒนาการด้านทักษะ(Psychomotor or skill Domain) เป็นพัฒนาการที่เกิดจากการทำงานประสานสัมพันธ์กันระหว่างระบบประสาทกับกล้ามเนื้อที่ทำให้เกิดการเคลื่อนไหว ที่มีประสิทธิภาพ

4. พัฒนาการด้านสมรรถภาพทางกาย(Physical Fitness Domain) เป็นความสามารถของร่างกายในการปฏิบัติหน้าที่ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสงวนพลังงานไว้ใช้ยามฉุกเฉิน ยามว่างและยามเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกาย ได้หลากหลายรูปแบบ

5. พัฒนาการด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือด้านสังคม(Social Domain) เป็นความสามารถในการปรับตัว การเป็นผู้นำผู้ตาม การปฏิบัติตามกฎกติกา ระเบียบ วินัย อดทน ยุติธรรมซื่อสัตย์ มีน้ำใจนักกีฬา มีคุณธรรม จริยธรรมฯลฯ

พัฒนาการทั้ง 5 ด้านของผู้เรียนเป็นผลรวมการเปลี่ยนแปลงของบุคคลที่มีสาเหตุ มาจากการเกิดประสบการณ์ตรงในการเข้าร่วมกิจกรรมเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย และการเล่นชนิดกีฬาต่างๆที่รวมเรียกว่า กิจกรรมพลศึกษา

วรศักดิ์ เพียรชอบ(2548, หน้า 2) กล่าวว่า เมื่อผู้เรียนได้มีส่วนร่วมลงมือเล่นและปฏิบัติจริงด้วยตนเองแล้ว นักเรียนจะมีพัฒนาการทั้ง 5 ด้านต่างๆ ต่อไปนี้พร้อมๆกัน คือ

1. การพัฒนาทางด้านร่างกาย ทำให้ร่างกายมีความแข็งแรง มีสุขภาพดี
2. การพัฒนาการทางด้านทักษะ ทำให้สามารถเล่นกีฬาได้และนำกีฬาไปเล่น ในเวลาว่างด้วยความสนุกสนาน
3. การพัฒนาการทางด้านความรู้ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการเบื้องต้น ของการเล่นกีฬา และการออกกำลังกาย สามารถเล่นกีฬาได้ด้วยความปลอดภัย
4. การพัฒนาการทางด้านคุณธรรม ทำให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความรักและ ความสามัคคีกัน มีน้ำใจนักกีฬา

5. การพัฒนาการด้านเจตคติที่ดีต่อการพลศึกษาและกีฬา ตลอดจนการออกกำลังกาย ทำให้เป็นผู้มีความรักและเห็นคุณค่าของการพลศึกษา การกีฬาและการออกกำลังกาย ทำให้มีการเล่นกีฬาตามอุดมคติของการกีฬาและออกกำลังกายเป็นประจำทุกวัน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของพลศึกษาคือมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพและอยู่อย่างมีความสุข

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษา

(จิรกรรม ศิริประเสริฐ(2543, หน้า 20-21) ได้กล่าวอ้างงานวิจัยของทวีศักดิ์ สุขสวัสดิ์ (2537) เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งสรุปว่า ครูพลศึกษาในประถมศึกษาต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ด้านส่วนตัว

1.1 คุณธรรมและความประพฤติ มีความสำคัญเป็นอันดับแรก เพราะผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเห็นว่า ครูผู้สอนพลศึกษาควรเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม เสียสละ เพื่อส่วนรวม วางตนให้เหมาะสมกับความเป็นครู ประพฤติดี รับผิดชอบในการทำงาน ตรงต่อเวลา มีระเบียบวินัยและเมตตากรุณา

1.2 มนุษย์สัมพันธ์ ครูผู้สอนพลศึกษาควรให้ความสนใจให้ความร่วมมือและช่วยเหลืองานของโรงเรียนและงานภายนอก สามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ดี เป็นบุคคลที่สังคมภายนอกยอมรับนับถือและยกย่อง ให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนและเพื่อนร่วมงาน ทั้งในหน้าที่และส่วนตัว เข้ากับผู้บังคับบัญชาได้ดี และมีความเป็นกันเองกับนักเรียน

1.3 สุขภาพทางกายและจิต ครูผู้สอนพลศึกษาควรละเว้นสิ่งเสพติดให้โทษทั้งปวง มีน้ำใจนักกีฬาอย่างแท้จริง

1.4 บุคลิกภาพ

2. ด้านวิชาชีพ

2.1 ความสามารถด้านปกครอง

2.2 ความสามารถด้านการสอน

2.3 ความสามารถด้านกีฬา

2.4 ความสามารถทางวิชาการ

วรศักดิ์ เพียรชอบ(2548, หน้า 198) ได้กล่าวถึง คุณสมบัติของครูพลศึกษาและกีฬา โดยถือว่าเป็นครูและนักการศึกษาคนหนึ่งที่จะต้องทำหน้าที่และความรับผิดชอบในด้านต่างๆ

เช่นเดียวกับครูอื่นๆ ในโรงเรียน แต่หน้าที่และความรับผิดชอบ ตลอดจนงานมีความแตกต่างและขอบข่ายของงานค่อนข้างจะกว้างกว่าครูอื่นๆ บ้าง ดังนั้นครูพลศึกษาที่ดีจึงจำเป็นต้องมีคุณสมบัติพิเศษเฉพาะที่แตกต่างและเพิ่มเติมนอกเหนือจากครูคนอื่นๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้นดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้มีความรู้ดีทั้งด้านวิชาการทั่วไป วิชาการศึกษา และวิชาพลศึกษา
2. เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ และปรัชญาพลศึกษาและการกีฬาเป็นอย่างดี
3. เป็นผู้มีความรักและมีความศรัทธาในวิชาพลศึกษาและการกีฬาด้วยความบริสุทธิ์ใจ

อย่างแท้จริง

4. เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง
5. เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีความกระตือรือร้น
6. เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพและสุขภาพที่ดี มีร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์
7. เป็นผู้ที่มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตใจโอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
8. เป็นผู้ที่มีอารมณ์สนุกสนานและมีความรักเด็ก
9. เป็นผู้ที่ยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพครูโดยเคร่งครัด

กล่าวโดยสรุปแล้ว ครูพลศึกษาและกีฬานั้นนับว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทและที่สำคัญในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาและกีฬาเป็นอันมาก คือการที่จะให้นักเรียนจะได้มีการเรียนรู้หรือมีการพัฒนาการตามหลักการและปรัชญาการพลศึกษาและการกีฬา และสามารถนำความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้จากการเรียนการสอนเหล่านั้นไปใช้ในชีวิตจริงได้ เพื่อจะได้เป็นพลเมืองที่มีสุขภาพที่แข็งแรงและมีคุณภาพชีวิตที่สมบูรณ์ ก็ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนวิชาพลศึกษา หากว่าครูผู้สอนพลศึกษาได้รับบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของตนเองเป็นอย่างดี

พฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษา

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์(2539, หน้า 259) ได้กล่าวถึงลักษณะของกิจกรรมพลศึกษาไว้ดังนี้

1. การสอนพลศึกษาในชั้นเรียน(Class Intruction) เน้นเรื่องประสบการณ์พลศึกษา โดยการจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนทั้งชายและหญิงในชั่วโมงสอนตามปกติ
2. กิจกรรมพลศึกษาพิเศษ(Adapted Activity) เป็นการจัดกิจกรรมต่อเนื่องให้สนองตอบต่อความต้องการและความสนใจของนักเรียนที่ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน ได้ตามปกติ หรือจัดเวลาพิเศษสำหรับนักเรียนที่อยากรู้มากขึ้น

3. การจัดกิจกรรมกีฬาระหว่างห้อง(Extraclass Activity) เป็นโปรแกรมต่อเนื่องกับการสอนในชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมด้วยการฝึกและการแข่งขัน

4. การแข่งขันกีฬาในโรงเรียน(Intramural Activity) เป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมพลศึกษา ซึ่งต้องจัดและดำเนินการอยู่ในโรงเรียน พร้อมทั้งให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วม

5. การแข่งขันกีฬาเป็นพิเศษ (Extramural Activity) เป็นการแข่งขันกีฬาเพื่อให้นักเรียนได้เข้าร่วมในวันพิเศษต่างๆ โดยอาจมีนักเรียนจากโรงเรียนอื่นเข้าร่วมด้วย แต่ไม่ใช่เป็นการแข่งขันความเป็นผู้ชนะเลิศ

6. การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน(Interscholastic Athletic Activity) เป็นโปรแกรมที่มีตัวแทนโรงเรียนต่างๆมาแข่งขัน ซึ่งรวมทั้งการแข่งขันกีฬาประจำปี และมีการจัดรูปแบบการดำเนินการเพื่อครองความเป็นผู้ชนะเลิศด้วย

7. การแข่งขันกีฬาเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์(Related Activity) เป็นการแข่งขั้ระหว่างชุมชน สมาคมหรือกลุ่มต่างๆ ของนักเรียน เป็นการจัดเพื่อเสริมสร้างโปรแกรมพลศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

8. กิจกรรมพลศึกษาเพื่อนันทนาการ(Recreational Activity) เป็นการจัดกิจกรรมพลศึกษาให้นักเรียนได้เล่นได้ฝึกในเวลาว่าง นอกเหนือจากเวลาเรียนและเวลาแข่งขันต่างๆ การได้ฝึกเพิ่มเติมจะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มั่นคงยิ่งขึ้น

สุขวนันท์ อ่วมสะอาด(2539, หน้า 5) ได้เสนอ ข้อควรคำนึงในการจัดกิจกรรมพลศึกษาในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียนนั้นควรที่จะจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับระดับความสามารถและความสนใจของนักเรียน

2. ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาทางกิจกรรมพลศึกษา ที่ได้จัดขึ้น รวมไปถึงวิธีใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนเป็นอย่างดี

3. ควรได้มีการจัดสถานที่ อุปกรณ์ พร้อมทั้งการแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นได้ ก่อนที่จะได้กำหนดกิจกรรม

4. ครูผู้สอนจะต้องศึกษาและมีความเข้าใจใน วัย เพศ หรือระดับของนักเรียนและสามารถเตรียมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับกิจกรรม และระดับของนักเรียน

5. กิจกรรมที่ได้จัดขึ้นจะช่วยทำให้นักเรียนได้มีการพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ทั้งในด้านการพัฒนาเป็นรายบุคคล และพัฒนากลุ่ม

6. กิจกรรมที่ได้จัดขึ้นสามารถทำให้นักเรียนได้มีทักษะพื้นฐานในการเคลื่อนไหว ได้อย่างถูกต้อง และปฏิบัติตนอยู่ในกติกา ระเบียบวินัยที่ดี

วรศักดิ์ เพียรชอบ(2527, อ้างอิงใน ถนอม บุญแสวง, 2547, หน้า 18) ได้ให้คำแนะนำในการการสอนโดยทั่วไป ควรปฏิบัติดังนี้

1. การสอนควรกำหนดจุดมุ่งหมายให้แน่ชัด
2. ให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมโดยทั่วถึงกัน
3. ทำบทเรียนให้มีความสนุกสนาน
4. สามารถสาธิตหรือวิเคราะห์ลักษณะท่าทางของการเคลื่อนไหวในส่วนต่างๆ ของร่างกายในทักษะที่จะสอนนั้นได้
5. ครูควรเข้าใจในเสียงดังของนักเรียนว่า เสียงดังนั้นเป็นเสียงดังจากความสนุกสนานหรือตื่นเต้นจากการเรียนวิชาพลศึกษา
6. ถ้าหากว่าครูพลศึกษาใช้นกหวีด นักเรียนควรจะได้ทราบสัญญาณนกหวีดนั้นว่าหมายถึงอะไร
7. ครูผู้สอนจะต้องมีทัศนคติที่ดีกับนักเรียนทุกคน
8. ครูควรเคารพและเชื่อฟังความสามารถของนักเรียน
9. ครูไม่ควรใช้เวลาพูดหรือบรรยายให้นักเรียนฟังมากเกินไป เพื่อให้ให้นักเรียนได้ มีโอกาสมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาทันที
10. ความสำเร็จในการเรียนเป็นหัวใจสำคัญในการที่จะให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา
11. การสอนครูควรเน้นในที่ที่ถูกต้องมากกว่าผิดและหมุนเวียนช่วยเหลือนักเรียนได้ทั่วถึง
12. ถ้ามีการอธิบายกติกาการเล่น ควรเป็นไปอย่างสั้นๆ และเฉพาะที่จำเป็นเท่านั้น
13. การสอนวิชาพลศึกษาทุกครั้ง ควรปลูกฝังคุณธรรมในตัวนักเรียนควบคู่กันไปด้วย
14. ในการสอนวิชาพลศึกษานั้น ครูควรระลึกอยู่เสมอว่า เราสอนเพื่อให้นักเรียน ได้รับการศึกษาโดยวิธีของการพลศึกษา
15. ครูพลศึกษาจะต้องสอน จะต้องช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถบรรลุผลได้ตามที่กำหนดไว้ ไม่ใช่คอยยืนดูอยู่เฉยๆ

วรศักดิ์ เพียรชอบ(2548, หน้า 248) ได้กล่าวว่า ในการที่จะพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีสมบุรณ์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และได้บรรจุไว้ในหลักสูตรของโรงเรียนตั้งแต่ต้นมาแล้วก็ตาม แต่โดยลักษณะของวิชาพลศึกษามีความแตกต่างจากวิชาอื่นๆ โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งในด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระและเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจน สถานที่และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอน ดังนั้น จึงทำให้วิชาพลศึกษาต้องมี หลักการ และปรัชญาการสอนที่เป็นรายละเอียดของตนเองที่แตกต่างจากการเรียนการสอน ใน วิชาอื่นๆตามไปด้วย

หลักการและปรัชญาการสอนวิชาพลศึกษาเบื้องต้นที่จำเป็นและสำคัญที่ครูผู้สอน วิชาพลศึกษาควรจะได้รู้และระลึกไว้เสมอเพื่อจะได้นำมาเป็นแนวทางในการเรียนการสอนมีดังนี้

1. วิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่ใช้กิจกรรมพลศึกษาหรือกีฬาเป็นสื่อ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ หรือได้มีการพัฒนาขึ้น คือการให้นักเรียนได้มีโอกาสลงมือเล่นหรือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง นักเรียน จึงจะเกิดการเรียนรู้หรือพัฒนาการในด้านต่างๆขึ้นมา

2. มีสิ่งที่สำคัญ 2 ประการที่ครูพลศึกษาควรจะต้องจำไว้ในเวลาสอนวิชาพลศึกษา คือ ประการแรก ทุกครั้งหรือทุกคาบของการสอน ครูจะต้องตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนมี พัฒนาการทั้ง 5 ด้าน พร้อมๆ กัน คือ ด้านสมรรถภาพทางกาย ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้าน ทักษะ ด้านคุณธรรม และด้านเจตคติที่ดี

ประการที่สอง สิ่งที่ครูพลศึกษาจะต้องจำไว้ก็คือ ในทุกครั้งหรือทุกคาบที่สอน ครูจะต้อง จัดกิจกรรมพลศึกษาหรือกีฬาให้นักเรียนได้ลงมือเล่นและปฏิบัติด้วยตนเองจริงๆ ทุกครั้งหรือ ทุกคาบเสมอ

3. เหตุผลที่สำคัญเบื้องต้นอย่างหนึ่งในการจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ใน โรงเรียนตั้งแต่เริ่มแรกนั้นก็เพื่อสนองความต้องการในการออกกำลังกายของนักเรียน เพื่อช่วย ให้นักเรียนได้มีสุขภาพที่แข็งแรง มีพละนาบที่สมบูรณ์เป็นสำคัญ ดังนั้นในการเรียนการสอนวิชา พลศึกษาทุกคาบหรือทุกชั่วโมง ก่อนอื่นจะต้องมีการเริ่มต้นด้วย

4. ในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาที่ดีและถูกต้องตามหลักการของการเรียนการสอนวิชา พลศึกษาในแต่ละคาบ หรือในแต่ละชั่วโมงจะให้ได้ผลสมบูรณ์อย่างแท้จริงนั้น ก็คือครูจะต้อง จัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้บรรลุผลหรือได้มีการพัฒนาการทั้ง 5 ด้านควบคู่พร้อมๆ กันไป

5. มาตรฐานการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละสาระของกลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ตามที่ได้วางไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 นั่นก็คือสิ่งที่หลักสูตรคาดหวังไว้ เมื่อ นักเรียนเรียนจบตามหลักสูตรแล้ว นักเรียนควรจะมีการพัฒนาการไปในด้านไหนอย่างไร ดังนั้น มาตรฐานการเรียนรู้ นั่นก็คือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกลุ่มวิชาสุขศึกษาและ พลศึกษานั้นเอง

6. ทุกครั้งของการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาครูจึงจะต้องจัดกิจกรรม จัดบรรยากาศ และวิธีการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้มีทักษะ มีความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีเพียงพอที่จะทำให้นักเรียนได้มีความผูกพันกับวิชาพลศึกษา และนำผลการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาที่ได้เรียนไปแล้วนั้นไปใช้ในชีวิตจริงให้ได้ทุกครั้งด้วย

7. หลักการและอุดมคติของการพลศึกษาที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ การพัฒนาคน เพื่อความเป็นคนที่สมบูรณ์ในสังคมที่มีชีวิตอยู่ ดังนั้น ครูผู้สอนวิชาพลศึกษานอกจากจะเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในวิชาพลศึกษาเป็นอย่างดีแล้ว ก็จะต้องเป็นผู้ที่มีอุดมคติ มีความรัก และความศรัทธาในวิชาชีพของตนเอง เพื่อเป็นตัวอย่างของการมีอุดมคติให้นักเรียนได้เห็นอย่างเป็นรูปธรรมตลอดเวลาด้วย และจะเป็นสิ่งสำคัญช่วยให้นักเรียนได้มีความเข้าใจและเห็นคุณค่า ของวิชาชีพพลศึกษาอย่างแท้จริงได้

8. จุดประสงค์การเรียนรู้ทางด้านทักษะกีฬาในชั่วโมงหรือคาบการเรียนวิชาพลศึกษา ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาชั้นนั้น เป็นกระบวนการเรียนการสอน ที่มุ่งเพื่อให้นักเรียนได้มีทักษะทางด้านกีฬาให้สามารถนำไปเล่นได้ในเวลาว่างตามอรรถภาพของตนเองเท่านั้น ไม่ใช่เพื่อให้เล่นกีฬาเก่ง ดังนั้น ในการเรียนการสอน ครูจึงควรนำเฉพาะทักษะที่จำเป็นและที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถนำกีฬานั้นไปเล่นในเวลาว่างได้เท่านั้นมาสอน สำหรับนักเรียนที่ต้องการที่จะเล่นเก่งในกีฬาชนิดใดชนิดหนึ่ง ก็ควรจะเป็นการเรียนหรือฝึกนอกเวลาเรียน

9. จุดประสงค์การเรียนรู้สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาทางด้านทักษะ อาจจะมีมุ่งเน้นการเรียนในด้านทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นต่างๆ ไป และทักษะพื้นฐานของการกีฬา เพื่อเตรียมพร้อมให้นักเรียนนำไปใช้ในการเล่นเกมมูลฐาน และเกมที่น่าไปสู่การเล่นกีฬาใหญ่ ตามระดับความสามารถของนักเรียนแต่ละวัยได้ต่อไป

10. การเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะต่างๆ ทั้งทักษะการเคลื่อนไหวและทักษะกีฬา ควรเริ่มให้นักเรียนได้เรียนและฝึกหัดตั้งแต่วัยเด็ก ครูมีบทบาทสำคัญมากในการที่จะพัฒนาทักษะเบื้องต้น ดังนั้น ควรจัดให้นักเรียนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมการเคลื่อนไหวต่างๆ ให้มากที่สุด

11. การเปิดโอกาสให้เด็กเล็กๆ ได้มีการพัฒนาทักษะเบื้องต้นต่างๆ ในระยะแรกๆ ควรให้เป็นไปตามธรรมชาติของเด็กเป็นสำคัญ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ควรจะให้ไปด้วยความสนุกสนานไม่ควรทำให้เด็กรู้สึกว่าถูกบังคับ มิฉะนั้นเด็กจะเกิดความเบื่อหน่ายหรือต่อต้านในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆ ได้

12. ในการเรียนการสอนแต่ละครั้งครูควรให้นักเรียนมีความเข้าใจในจุดประสงค์ การเรียนรู้ นั้นโดยชัดเจนด้วย

13. การเรียนรู้ของนักเรียนนั้นจะขึ้นอยู่กับความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ของนักเรียนด้วย

14. การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาที่จะช่วยให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้นั้น ควรจะมุ่งเน้นที่การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ลงมือเล่นและมีส่วนร่วมในสภาพการณ์ของเกมและกีฬา นั้นด้วยความสนุกสนานควบคู่กันไปด้วยให้มากที่สุด

15. ในขณะที่นักเรียนได้เล่นเกมหรือกีฬาไปนั้น ก็จะทำให้นักเรียนได้มีการเรียนรู้และมี พัฒนาการในด้านต่างๆ พร้อมๆ กันในหลายๆ ประการ ดังนั้นการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ครูจึงควรเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในสภาพการณ์ของการเล่นเกม หรือกีฬานั้นจริงๆ มากกว่าที่จะเน้นที่แบบฝึกทักษะเพียงอย่างเดียว

16. การสอนวิชาพลศึกษาที่ดีและที่จะบรรลุผลตามที่ได้วางไว้ นั้น จะต้องเป็นการสอนที่มีการใช้หลักการทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นแนวทางในการสอนด้วยเสมอ

17. สำหรับวิชาจิตวิทยาการกีฬา จะช่วยบอกให้รู้ว่าควรจะใช้วิธีการเรียนการสอนอะไร และมีหลักในการเรียนการสอนอย่างไร จึงจะทำให้นักเรียนได้มีความเข้าใจ มีทักษะในการเล่น เกมหรือกีฬาได้ง่าย

18. ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาทุกคนจึงควรศึกษาหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์การกีฬาต่างๆ เพื่อมาใช้เป็นแนวทางในการเรียนการสอนพลศึกษาด้วย

19. ทำนองและเนื้อร้องเพลงกราวกีฬาที่เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี หรือครูเทพได้รับยก กรองไว้ ครูผู้สอนพลศึกษาจึงควรจะได้ใช้ประโยชน์และคุณค่าของทำนองและเนื้อร้องเพลง ดังกล่าวนี้นี้ช่วยให้การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาได้บรรลุผลดียิ่งขึ้น

20. การเรียนการสอนที่จะได้ผลดีนั้น คือการที่ผู้เรียนได้มีความสุขและความพอใจ ในประสบการณ์และผลที่เกิดขึ้นจากการเรียน ดังนั้นในการเรียนการสอนทุกครั้ง ครูควรจัด กิจกรรมให้นักเรียนสามารถเรียนได้ ทำได้ มีความสำเร็จในการเรียนและมีความสนุกสนานใน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือกีฬาที่สอนนั้นอย่างทั่วถึงกันตามอรรถภาพของตนเองเสมอ

21. วิธีสอนพลศึกษามีหลายแบบหลายวิธีด้วยกัน ในการสอนนักเรียนแต่ละครั้งเพื่อให้ได้ บรรลุผลอย่างแท้จริง ครูจึงต้องใช้วิธีสอนที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้การสอนนั้นสามารถ จุดประสงค์ในหลายๆด้านไปพร้อมๆกัน

22. การเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ครูควรกำหนดเวลาการเรียนการสอนและมีการ กระจายเวลาในการเรียนการสอนให้มีความพอเหมาะพอดี ตามหลักจิตวิทยาการเรียนระยะเวลา สั้นๆ จะเรียนได้ดีกว่าการเรียนครั้งละเวลานานๆ

23. ในการสอนนักเรียน ครูควรคำนึงถึงความแตกต่างของอัตราการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคนด้วย

24. ในการสอนทักษะที่จะให้ผลดีนั้น ครูควรอธิบายและสาธิตให้นักเรียนได้เห็นทักษะที่จะสอนนั้นในภาพรวมเสียก่อน.

25. วิธีการเรียนที่ถูกต้องนั้นผู้เรียนควรจะได้ฝึกหัดหรือปฏิบัติในวิธีการที่ถูกต้อง ควบคู่กันไปกับความเข้าใจในสิ่งที่เรียนนั้นด้วย

26. ในการลงมือเล่นหรือในการลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเองนั้น เพื่อให้นักเรียนได้ทราบสถานภาพของตนเอง ครูควรจะแจ้งให้นักเรียนได้ทราบเป็นระยะๆ ถึงผลการเรียนของนักเรียนแต่ละคนด้วย

27. เพื่อให้สอดคล้องกับร่างกายและจิตใจของนักเรียนแต่ละระดับชั้นหรือในแต่ละวัย ครูควรจะใช้หลักการของสรีรวิทยาการกีฬาเป็นแนวทางในการเลือกและจัดกิจกรรมทุกครั้งที่มีการเรียนการสอน เพราะกิจกรรมหรือกีฬาแต่ละอย่างนั้นมีผลต่อร่างกายและจิตใจของนักเรียนแต่ละวัยแตกต่างกันไป

28. แรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษามาก ถ้านักเรียนมีแรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจมาก ผลการเรียนก็จะดีขึ้นด้วยตามลำดับ

29. ในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษานั้น ครูผู้สอนควรระลึกอยู่เสมอว่า ความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนนั้นมีความสัมพันธ์กันกับความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนมาก ครูควรเริ่มกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสามารถ และความสนใจของนักเรียนมีการเตรียมสถานที่และอุปกรณ์การเรียนการสอน การทำให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมด้วยความสนุกสนานอย่างทั่วถึงกัน

30. หลักสำคัญในตอนสุดท้ายที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาจะลืมไม่ได้ก็คือ จะต้องมีการวัดผล เพื่อประเมินดูว่า การเรียนการสอนนั้นได้บรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้ ดังนั้น ในการที่ครูจะวัดผลเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ หรือในการวัดผลเพื่อให้คะแนนนักเรียน ครูก็ควรจะทำ การวัดและประเมินผลการเรียนนั้น ด้วยวิธีการถูกต้องตามหลักการของวิชาพลศึกษาและมีความยุติธรรมแก่นักเรียนทุกๆ คนด้วย

แนปและลีออนฮาร์ด(Knapp & Leonhald อ้างอิงใน จำลอง ไชยภาฤทธิ์, 2551, หน้า 17) ได้ให้ความเห็นว่า การสอนพลศึกษาเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว ซึ่งมีขั้นตอน และหลักการดังนี้

1. ผู้สอนต้องให้ผู้เรียนเกิดความคิดรอบยอดในทักษะที่จะเรียน

2. สอนให้เกิดประสบการณ์ในทักษะใหญ่ ที่เป็นส่วนรวมก่อน
3. วิเคราะห์รายละเอียดในการปฏิบัติ หรือแสดงท่าทางในทักษะต่างๆ
4. ฝึกทักษะในส่วนที่ต้องการตามลำดับ
5. วิเคราะห์การแสดงท่าทางต่อเนื่องกันไป
6. แสดงทักษะส่วนรวมทั้งหมดให้เป็นอีกครั้งหนึ่ง
7. วิเคราะห์ท่าทางอีกครั้งหนึ่ง
8. ฝึกทักษะในส่วนที่ต้องการอีก
9. สาธิตและวิเคราะห์ทักษะทั้งหมดให้ผู้เรียนปฏิบัติตามได้ง่าย

กล่าวโดยสรุป ครูผู้สอนจะต้องมีพฤติกรรมการสอนที่ดีมีเทคนิควิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ สามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ ทักษะและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ตลอดจนความสามารถของครูในการจัดกิจกรรมทางพลศึกษา การสอนวิชาพลศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครูผู้สอนที่ต้องทำความเข้าใจซึ่งกันและกันที่ถูกต้อง ครูพลศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุผลตามที่ต้องการ

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษา

วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ (2527, อ้างอิงใน ดุสิต บุษากีรติ และ วงปราชญ์ พันธุ์สุข, 2551, หน้า 34) กล่าวว่า ในการดำเนินการสอนให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ บรรลุผลสำเร็จได้นั้น ครูพลศึกษาจะต้องใช้เทคนิคแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอก ตลอดจนการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน นอกจากนี้ครูผู้สอนพลศึกษาต้องมีการวางแผนการเรียนการสอน ตั้งจุดมุ่งหมายในการสอน การเลือกใช้อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน และในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในชั้นเรียน ครูผู้สอนควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ มีหลักเกณฑ์และวิธีการสอนที่ถูกต้อง คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด

ถนอม บุญแสวง (2547, หน้า 6) กล่าวว่า พฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณลักษณะส่วนตัวของครูผู้สอน
2. ด้านการเตรียมการสอน
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. ด้านการจูงใจและเสริมแรงทางการเรียน
5. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน
6. ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม

7. ด้านการวัดและประเมินผล

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์(2539, อ้างอิงใน บุญจันทร์ มูลจันทร์, 2542, หน้า 3) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอน ครูพลศึกษาต้องมีการวางแผนการเรียนการสอน ตั้งจุดมุ่งหมายในการสอน การเลือกใช้อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนให้เหมาะสมกับกิจกรรมพลศึกษาที่จัดขึ้น

จำลอง ไชยภาฤทธิ์(2551, หน้า 5) กล่าวว่า พฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณลักษณะส่วนตัวในการสอน
2. ด้านการดำเนินการสอน
3. ด้านการจูงใจและเสริมแรงในการเรียน
4. ด้านการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
5. ด้านปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม
6. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

บุชาเกียรติ และ วงปราชัญญ์ พันธุ์สุข (2551, หน้า 3) กล่าวว่า พฤติกรรมการสอนของ ครูพลศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการสอน
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน
4. ด้านการวัดและประเมินผล

ตาราง 1 แสดงพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษา ตามแนวคิดของนักการศึกษาไทย

	การใช้สื่อการเรียนการสอน	ด้านการเตรียมการสอน	ด้านคุณลักษณะส่วนตัวของครูพลศึกษา	ด้านการจัดการเรียนการสอน	ด้านการจูงใจและเสริมแรงในการเรียน	ด้านมอบหมายให้ปฏิบัติ	ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม	ด้านการวัดและประเมินผล
วรศักดิ์ เพียรชอบ	/	/	/	/	/	/	/	/
ถนอม บุญแสง	/	/	/	/	/	/	/	/
วาสนา คุณาอภิสิทธิ์	/	/	/	/	/	/	/	/
จำลอง ไชยภานุฤทธิ์	/	/	/	/	/	/	/	/
ดุสิต บุญเกียรติ	/	/	/	/	/	/	/	/
รวม	3	4	2	5	3	1	2	5

จากตาราง 1 เมื่อสังเคราะห์พฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษา ตามแนวคิดของ นักการศึกษาไทย สรุปได้ว่า พฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาที่สำคัญ ประกอบด้วยพฤติกรรมหลัก 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการเตรียมการสอน
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการจูงใจและเสริมแรงในการเรียน
4. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน
5. ด้านการวัดและประเมินผล

รายละเอียดของพฤติกรรมแต่ละด้าน มีดังต่อไปนี้

ด้านการเตรียมการสอน

สัมพันธ์ ประชุมเวช (2536, หน้า 23-25) กล่าวว่า การเตรียมการสอน หมายถึง การวางแผนงานล่วงหน้าของครูว่าจะสอนอะไรบ้าง ใช้เวลามากน้อยเพียงใดจะจัดกิจกรรมอย่างไร และจะต้องใช้อุปกรณ์อะไรบ้าง แล้วจึงจัดเตรียมตัวครู นักเรียน และสภาพแวดล้อมให้พร้อมสำหรับการเรียนเรื่องนั้นๆ และได้กล่าวถึง ความสำคัญของการเตรียมการสอน ไว้ดังนี้

1. การเตรียมการสอนไว้ล่วงหน้าจะทำให้การสอนดำเนินไปได้อย่างเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างดีที่สุด เพราะในการเตรียมการสอนนั้นผู้สอนได้พิจารณาอย่างรอบคอบถึงเรื่องจุดหมายของสิ่งที่สอน การดำเนินการสอน การจัดกิจกรรมและการกำหนดการสอน ให้ผู้เรียนทำ ตลอดจนการวัดและการประเมินผล

2. ช่วยให้ผู้สอนเข้าใจจุดมุ่งหมายของสิ่งที่สอน แล้วจึงดำเนินการสอนและวัดผลให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายนั้น

3. ช่วยให้ผู้สอนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองในการสอน รู้ขั้นตอนการสอนและการใช้สื่อการเรียนการสอน

4. ช่วยให้ผู้สอนมีความกระจ่างเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอน มีขอบเขตให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาตามที่กำหนดไว้ให้เหมาะสม

5. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเลื่อมใสและเชื่อถือในตัวผู้สอนยิ่งขึ้น

6. ช่วยให้เกิดความสะดวกแก่การบริหารงานของโรงเรียน หากครูผู้สอนไม่สามารถทำการสอนด้วยเหตุจำเป็น สามารถจัดครูสอนแทนได้โดยศึกษาจากแผนการสอนที่ได้ทำไว้ นอกจากนี้ ยังแสดงว่าผู้สอนมีความเอาใจใส่ในหน้าที่การงาน เป็นหลักฐานในการให้ความดีความชอบได้อีกด้วย

7. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์การสอนที่ผ่านมาไปแล้วได้ว่า ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด โดยกลับมาดูที่การเตรียมการสอนซึ่งได้ทำ แล้วหาทางปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับการสอนต่อไปในอนาคต ทั้งยังเป็นการประหยัดเวลาที่จะเริ่มต้นคิดเตรียมการสอนใหม่ทั้งหมด

บุญชม ศรีสะอาด(2537, หน้า43) กล่าวว่า การเตรียมการสอน เป็นการกำหนดไว้ล่วงหน้าว่า จะสอนอะไร ในเนื้อหาใด สอนเมื่อใด สอนอย่างไรและเพื่อให้เกิดอะไร ซึ่งเมื่อถึงเวลาดังกล่าวจะดำเนินการสอนตามที่วางแผนไว้ ผู้สอนจะต้องคิดวางแผนและเตรียมการสอนล่วงหน้าอย่างละเอียด รอบคอบ เหมาะสมเพื่อให้สามารถดำเนินการตามที่กำหนดไว้ได้อย่างได้ผลดี

ถนอม บุญแสวง(2547, หน้า 29) กล่าวว่า การเตรียมการสอน หมายถึง การวางแผนการสอนไว้ล่วงหน้าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เกี่ยวกับการศึกษาเอกสารต่างๆ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาที่จะสอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผล

ประเมินผล มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการเตรียมการสอนจะเป็นการเตรียมการที่มีระบบสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร

การเตรียมการสอนนอกจากจะทำให้การสอนบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว การเตรียมการสอนยังมีคุณค่าต่อการสอนอีกด้วย ซึ่งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช(2529 อ้างในถนนอม บุญแสวง, 2547, หน้า 29) ได้กล่าวไว้ว่าการเตรียมการสอนมีคุณค่าดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้เกิดความครุมนั่นใจในการสอน เนื่องจากได้เตรียมสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องไว้พร้อม
 2. ช่วยให้การสอนดำเนินการไปตามทิศทางที่ต้องการ ไม่ออกนอกกลุ่มนอกทาง
 3. ช่วยให้นักเรียนเรียนได้อย่างมีชีวิตชีวา สนุกสนาน ตื่นเต้นกับกิจกรรมและเกมต่างๆ
 4. ช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพ เนื่องจากกิจกรรมและประสบการณ์ที่จัดจะช่วยให้ นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ได้
 5. ช่วยขจัดคำถามที่ไม่เป็นประโยชน์
 6. ทำให้ครูรู้ว่าการสอนน่าจะมีปัญหาที่ใด
 7. ช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ที่ถูกต้องเหมาะสม และทันต่อเหตุการณ์
- เนื่องจากการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่เสมอของครู
8. ในกรณีที่ได้มีการบันทึกการเตรียมการสอนไว้ด้วย อาจจะช่วยแก้ปัญหาการสอนแทน ครูที่ไม่ได้มาทำการสอนได้

ดุสิต บุชาเกียรติ และ วงปราชญ์ พันธุ์สุข(2551, หน้า 38) กล่าวว่า การเตรียมการสอนเป็นการเตรียมตัวไว้ล่วงหน้าของครูและนักเรียน ก่อนที่จะดำเนินการสอน โดยเตรียม ในเรื่อง เนื้อหา สารระ กิจกรรม วิธีการ สื่อ การวัดผลประเมินผล เพื่อให้การเรียนการสอนใน ครั้งนั้น บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ บทบาทที่สำคัญที่สุดของครูผู้สอนคือ การสอน ผู้สอน จะต้องคิดว่าจะสอนอย่างไร จึงจะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ การเตรียมการสอนไว้ล่วงหน้าก่อนที่จะทำการสอนจริง ซึ่งเรียกว่า “แผนการสอน” จะเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้ผู้สอน เป็น บุคคลที่สามารถดำเนินการสอนของตนไปสู่จุดหมายปลายทาง คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความรู้ การฝึกฝนและการพัฒนาไปในแนวทางที่ถูกต้อง เพื่อประสิทธิภาพของการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ(2525, อ้างในดุสิต บุชาเกียรติ และ วงปราชญ์ พันธุ์สุข, 2551, หน้า 339-40) ได้แบ่งการเตรียมการสอนออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือ

1. การเตรียมตัวของครูผู้สอน แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ
 - 1.1 การเตรียมตัวในระยะยาว การเตรียมตัวโดยทั่วไป หมายถึง การศึกษาและทำความเข้าใจหลักการ จุดหมายและโครงสร้างของหลักสูตรประถมศึกษา เพื่อให้รู้ว่า จะสอนอะไร

แก่เด็กและจะสอนไปทำไม จะสอนเด็กให้เป็นคนในลักษณะใด กระทำได้โดยเข้ารับการอบรม จากครูใหญ่ วิทยากร หรือศึกษานิเทศก์ และตัวครูผู้สอนศึกษาจากเอกสารต่างๆ เพิ่มเติม คือ ศึกษาจากตัวหลักสูตรตั้งแต่หน้าแรกจนถึงหน้าสุดท้าย ศึกษาเอกสารอื่นๆ ที่ประกอบด้วยเอกสาร หลักสูตร เช่น คู่มือครู หนังสือเรียน แบบฝึกหัด ตลอดจนสื่อการเรียนอื่นๆ และศึกษาวิธีการ วัตถุประสงค์ ประเมินผลการเรียน ตลอดจนการใช้แบบฟอร์มต่างๆ ตามหลักสูตร

1.2 การเตรียมตัวในระยะสั้นหรือการเตรียมตัวเพื่อจะสอนในแต่ละวันที่กำหนดไว้ในตารางสอน โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.2.1 ดูกำหนดการสอนและตารางสอนว่า เรื่องที่สอนต่อไปเป็นเรื่องอะไร ใช้เวลา กี่คาบ แล้วดูคู่มือครูเพื่อศึกษาความคิดรวบยอด จุดประสงค์ เนื้อหา และรายละเอียดกิจกรรม การเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลของบทเรียน

1.2.2 เตรียมที่จะสอนในแต่ละครั้ง โดยศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมให้มีความรู้แน่นๆ เป็นอย่างดี และศึกษากิจกรรมที่จะต้องในแต่ละกิจกรรม เพื่อกำหนดเวลาและขั้นตอนการ ประกอบกิจกรรมให้เหมาะสม

2. การทำแผนการสอน เป็นสิ่งจำเป็นที่ครูทุกคนจะต้องทำ แม้ว่าในคู่มือครูได้เตรียมการไว้ให้ครูจนถือว่าเป็นแผนการสอนที่เกือบจะสมบูรณ์ก็ตาม แต่เนื่องจากครูในประเมินศึกษาจะต้อง สอนในหลายกลุ่มประสบการณ์หรือการสอนเองทั้งหมดเป็นส่วนใหญ่จึงอาจทำให้สับสนหรือ หลงลืมได้ ประกอบกับคู่มือครูที่เตรียมไว้แบบรวมเป็นชุดๆ ครูต้องนำมาแบ่งใหม่ให้เหมาะสม กับจำนวนคาบในแต่ละวัน หรือ แต่ละครั้งที่สอน โดยทำเป็นรูปกำหนดการสอนหรือตารางสอน

จากเอกสารดังกล่าวสรุปว่า การเตรียมการสอนของครูมีความสำคัญต่อการจัดการเรียน การสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน นั่นคือ พฤติกรรมด้านการเรียนการสอน ของครูส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ด้านการจัดการเรียนการสอน

ธีรพงศ์ แก่นอินทร์ (2537, อ้างอิงในถนนอม บุญแสง, 2547, หน้า 34) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนการสอนเป็นกระบวนการของความพยายามที่จะช่วยเหลือ หรือสร้าง หรือชักจูงผู้เรียน ไปสู่เป้าหมายบางประการ และได้อธิบายเพิ่มเติมว่ากระบวนการเรียนการสอนที่ดีมีคุณภาพ จะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากระบวนการเรียนการสอนที่ไม่ดีไม่มีคุณภาพ

จากคำอธิบายและคำกล่าวข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า งานด้านการจัดการกิจกรรมการเรียน การสอน เป็นกระบวนการที่ครูผู้สอนจัดกิจกรรมและประสบการณ์ต่างๆ ให้แก่ผู้เรียน เพื่อช่วย ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

นอกจากนี้กรมวิชาการ(2535, หน้า 11-12) ได้ระบุว่า การจัดการเรียนการสอนที่ดีในระดับประถมศึกษา ควรยึดแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. การจัดกระบวนการเรียนการสอนต้องจัดให้มีกระบวนการเรียนสำคัญพอกับเนื้อหา
2. การจัดการเรียนการสอนต้องเน้นให้นักเรียนเป็นผู้แสดง ครูเป็นผู้กำกับ หรือเป็นผู้ดำเนินการโดยใช้แผนการสอน คู่มือ และสื่อการเรียนต่างๆ เป็นแนวทางและเครื่องมือ เพื่อให้ นักเรียนได้ปฏิบัติหรือศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง
3. การจัดการเรียนการสอนต้องมุ่งส่งเสริมให้นักเรียนค้นหาความรู้รูปและตัดสินใจ ด้วยตนเอง
4. การจัดการเรียนการสอนต้องเน้นภาคปฏิบัติควบคู่กับภาคทฤษฎี โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับท้องถิ่นและให้นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติ
5. การส่งเสริมให้ครูได้ใช้วิธีสอนหลายๆ รูปแบบ ความเหมาะสมของเนื้อหาและสภาพของนักเรียน เช่น บรรยาย อภิปราย ถามตอบบทบาทสมมติ แบ่งกลุ่มแก้ปัญหา ศึกษาปัญหา เป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคล ค้นคว้า ศึกษาเอกสารที่ ทดลอง สาธิต จัดนิทรรศการ ทำสมุดภาพใช้สื่อและโสตทัศนูปกรณ์ และวิธีระดมพลังสมอง
6. การจัดการเรียนการสอนควรเน้นกระบวนการกลุ่ม โดยถือหลักให้นักเรียนร่วมกันคิด ร่วมกันเรียน ร่วมกันแก้ปัญหา และร่วมกันรับผลที่เกิดขึ้น

วรศักดิ์ เพียรชอบ(2548, หน้า 312) ได้กล่าวถึง หลักสำคัญในการสอนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้สอนควรจะได้ใช้หลักการต่อไปนี้เป็นแนวทาง คือ

1. ในการเรียนแต่ละครั้งครูควรมีจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน และจุดประสงค์การเรียนรู้นั้นควรจะเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้จากความร่วมมือกันระหว่างครูกับนักเรียน ในบางครั้งในการเลือกจุดประสงค์การเรียนรู้นั้น ครูอาจจะเป็นผู้ตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้แล้วให้นักเรียนเป็นผู้เลือกจุดประสงค์การเรียนรู้เองก็อาจทำได้ อย่างไรก็ตาม ความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของนักเรียนถือเป็นสิ่งสำคัญมาก
2. จุดประสงค์การเรียนรู้ที่มีความชัดเจนแล้วนี้จะต้องเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ที่นักเรียนมีความเข้าใจเป็นอย่างดีด้วยว่าจุดประสงค์นั้นเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดอะไรขึ้นในตัวนักเรียน
3. พยายามให้นักเรียนได้เห็นความสำคัญของการเรียนว่า การเรียนที่ไม่สำเร็จตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้นั้น ก็แสดงให้เห็นว่านักเรียนไม่ได้รับประโยชน์จากการเรียนนั้นเลย

4. นักเรียนอาจจะทำงานหรือฝึกเป็นกลุ่มเล็กๆ โดยมีนักเรียนคนหนึ่งคนใดเป็นหัวหน้าทำหน้าที่คอยควบคุมดูแลเพื่อให้การเรียนรู้ได้เป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้

5. บทบาทของครูคือทำหน้าที่คอยให้คำปรึกษาช่วยเหลือ มากกว่าที่จะลงมือสอนเอง

6. นักเรียนจะพยายามสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเองขึ้นมา และพยายามหาข้อยุติในปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น

7. ในตอนท้ายของชั่วโมงเรียน ควรมีการรวมกลุ่มทั้งหมดเพื่อสรุปและประเมินผลการเรียนว่า ได้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้หรือไม่

8. การแสดงความคิดเห็นต่อกันทั้งระหว่างครูและนักเรียน หรือระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง นับว่ามีความสำคัญมาก ครูควรมีการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีการแสดงออกให้มากที่สุด

ดุสิต บุษากีเกียรติ และ วงศ์ปราชญ์ พันธุ์สุข (2551, หน้า 41) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน เป็นวิธีการที่ครูเลือกใช้เทคนิคการสอน วิธีสอน หรือการเลือกจัดประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน โดยอาจจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอน หรืออาจคิดหาวิธีการจัดประสบการณ์อย่างมีเป้าหมาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ กระทรวงศึกษาธิการได้แบ่งกิจกรรมการเรียนการสอนออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ การสอนที่ถือว่าครูเป็นศูนย์กลาง ของความสนใจ และการสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลางของความสนใจ โดยครูจะต้องเลือกจัดให้เหมาะสมกับเนื้อหาและสภาพของผู้เรียน

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548, หน้า 2) กล่าวว่า เมื่อผู้เรียนได้มีส่วนร่วมลงมือเล่นและปฏิบัติจริงด้วยตนเองแล้ว นักเรียนจะมีพัฒนาการทั้ง 5 ด้านต่างๆ ต่อไปนี้พร้อมๆ กัน คือ

1. การพัฒนาทางด้านร่างกาย ทำให้ร่างกายมีความแข็งแรง มีสุขภาพดี

2. การพัฒนาการทางด้านทักษะ ทำให้สามารถเล่นกีฬาได้และนำกีฬาไปเล่น ในเวลาว่างด้วยความสนุกสนาน

3. การพัฒนาการทางด้านความรู้ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการเบื้องต้นของการเล่นกีฬา และการออกกำลังกาย สามารถเล่นกีฬาได้ด้วยความปลอดภัย

4. การพัฒนาการทางด้านคุณธรรม ทำให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความรักและความสามัคคีกัน มีน้ำใจนักกีฬา

5. การพัฒนาการด้านเจตคติที่ดีต่อการพลศึกษาและกีฬา ตลอดจนการออกกำลังกาย ทำให้เป็นผู้มีความรักและเห็นคุณค่าของการพลศึกษา การกีฬาและการออกกำลังกาย ทำให้มีการเล่นกีฬาตามอุดมคติของการกีฬาและออกกำลังกายเป็นประจำทุกวัน

จากแนวทางดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีนั้น ถ้าครูดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดหลักการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ โดยคอยให้ความรู้ คอยแนะนำ สนับสนุน ตลอดจนติดตามการให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุผลตามประสิทธิภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร

ด้านการจูงใจและเสริมแรงในการเรียน

ดวงเดือน พยอมหอม(2540, หน้า 60) กล่าวว่า การจูงใจและการเสริมแรงทางการเรียน หมายถึง การสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ที่พึงปรารถนาในชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น และยังช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกล้าที่จะทำกิจกรรม หรือเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำลังดำเนินในชั้นเรียนเป็นความพยายามที่ทำให้ผู้เรียนมีกำลังใจและไฟที่จะค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ

จิราภร ศิริประเสริฐ (2543, หน้า 149 -150) ได้กล่าวถึงเทคนิคในการสร้างแรงจูงใจที่เป็นที่นิยมในการสอนพลศึกษาระดับประถมศึกษา มีดังต่อไปนี้

1. สอนโดยใช้วิธีการแนะนำ วิธีการนี้เหมาะสำหรับใช้สอนนักเรียนทุกวัย เป็นการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับความแตกต่างกับนักเรียนแต่ละคน ครูจัดกิจกรรมสองอย่างหรือมากกว่า และให้นักเรียนเลือกทำกิจกรรมใดที่เหมาะสมกับตนเอง แต่ต้องระวังไม่ให้นักเรียนรู้สึกว่าการหนึ่งดีกว่ากิจกรรมอื่นๆ ตัวอย่าง เช่น

- 1.1 ให้นักเรียนส่งฟูกหัดส่งลูกบอลด้วยมือข้างเดียว สองมือเหนือศีรษะ หรือสองมือระดับอก
- 1.2 ให้นักเรียนกระโดดตบเหนือศีรษะ 25 ครั้ง ถ้าต้องการทำมากกว่านี้ก็ไม่เป็นไร
- 1.3 นักเรียนอาจฝึกปฏิบัติคนเดียวหรือจับคู่
- 1.4 เมื่อเล่นเกมนักเรียนอาจบันทึกผลของคะแนนหรือไม่บันทึกก็ได้
- 1.5 เมื่อนักเรียนแต่ละคู่ของนักเรียนรับลูกบอลได้ 10 ครั้งแล้ว อาจเลื่อนตำแหน่งการยืนให้ไกลออกไปอีกก็ได้

วิธีการสอนโดยใช้การแนะนำนี้ เป็นกิจกรรมที่ทำหายและเป็นวิธิต่างที่ให้นักเรียนรู้จักปรับงานที่ตนได้รับมอบหมายเพื่อความสำเร็จ พบว่าวิธีนี้นักเรียนจะพยายามปรับงานที่ได้มอบหมายให้ปฏิบัติให้เหมาะสมกับความสามารถของตน นักเรียนที่โตกว่าจะเลือกเล่นกับคู่หรือเลือกเล่นเป็นกลุ่มก็ได้

2. กำหนดกิจกรรมให้นักเรียนทำแตกต่างกัน วิธีนี้จะแตกต่างจากวิธีแรกที่ได้กล่าวมาแล้ว โดยวิธีนี้ครูเป็นผู้เปลี่ยนกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมนั้นอาจง่ายหรือยากขึ้น แล้วแต่ความสามารถของนักเรียน ตัวอย่างเช่น การสอนเลี้ยงลูกบาสเกตบอลสำหรับนักเรียนชั้น

ประถมศึกษปีที่ 5 ครูให้นักเรียนเลี้ยงลูกบาสเกตบอล ขณะเดียวกันก็ให้พยายามเคลื่อนที่ไปรอบ ๆ สนาม ส่วนนักเรียน 2-3 คนที่ทำไม่ได้ ครูอาจสั่งให้เล่นเกมที่มีการเลี้ยงลูกบาสเกตบอลเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ขณะที่ครูอธิบายให้นักเรียนทั้งชั้นฟัง นักเรียนที่เล่นเกมต้องไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น

3. กำหนดกิจกรรมให้ทำในบัตริกิจกรรม มักเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการทดสอบตนเอง ตัวอย่างเช่น ทักษะการกระโดดเชือก หรือกิจกรรมการทรงตัวต่าง ๆ โดยปกติแล้วกิจกรรมจะเริ่มจากง่ายไปหายาก นักเรียนจะฝึกปฏิบัติตามความสามารถของแต่ละคน ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นแบบฝึกทักษะคนเดียวมากกว่าฝึกเป็นกลุ่ม

วรศักดิ์ เพียรชอบ(2548, หน้า 343-347) ได้ให้ความหมายการสร้างแรงจูงใจในวิชาพลศึกษาว่า หมายถึง “กระบวนการต่าง ๆ ที่ใช้กระตุ้นความรู้สึกที่มีอยู่พร้อมแล้วภายในตัวนักเรียน ให้มีความตื่นตัว มีความอยากมีความต้องการและมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนวิชาพลศึกษามากยิ่งขึ้น” ดังนั้นวิธีการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนทุกคนในชั้นเรียน ได้มีความตื่นตัว มีความกระตือรือร้น มีความต้องการ อยากรู้ อยากเรียน หรืออยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาที่ครูนำมาใช้จึงนับว่าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญมาก นักจิตวิทยาการกีฬาที่มีความเห็นว่า แรงจูงใจของนักเรียนที่จะเรียนวิชาพลศึกษาหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬาต่าง ๆ นั้น เป็นสิ่งที่ได้ มีในตัวนักเรียนโดยธรรมชาติเป็นทุนอยู่แล้ว หน้าที่ของครูจึงมีเพียงว่าจะต้องค้นหาวิธีการหรือกระบวนการจากภายนอกมากระตุ้นความพร้อมที่มีอยู่ในนักเรียนเหล่านี้ให้มีกำลังแรง มีความต้องการ มีความอยากรู้ อยากเห็น หรืออยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬาต่าง ๆ เพิ่มมากยิ่งขึ้น สำหรับวิธีสร้างแรงจูงใจในวิชาพลศึกษาให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

1. จัดบทเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาให้มีความสนุกในการเรียนกิจกรรม ในวิชาพลศึกษาและกีฬาต่างๆ นั้น เป็นกิจกรรมที่มีความสนุกสนานในตัวของมันเองอยู่แล้ว ดังนั้นในการเรียนการสอนของครู ถ้าครูได้จัดกิจกรรมกิจกรรมการเรียนการสอน ให้กิจกรรมที่สอนนั้นมีความสนุกสนานควบคู่กันไปด้วยแล้ว ก็เท่ากับว่าได้สร้างแรงจูงใจในตัวนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความตื่นตัวและพร้อมที่จะเรียนตามที่ครูต้องการได้

2. การจัดบทเรียนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนสามารถประสบความสำเร็จได้ ตามหลักจิตวิทยาการกีฬาที่สำคัญอย่างหนึ่งนั่นก็คือ บุคคลมักจะชอบและรักในกีฬาที่ตนเอง มีความถนัดและสามารถเล่นได้ดีเสมอ เมื่อเล่นกีฬาชนิดนั้นได้ดีแล้วก็อยากและต้องการที่จะเล่นกีฬานั้น ๆ ต่อไปอีกเรื่อย ๆ ดังนั้นครูผู้สอนวิชาพลศึกษาสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ โดยการจัดบทเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่นักเรียนสามารถจะมีความสำเร็จนั้นได้ ด้วยการ

จัดบทเรียนที่เริ่มจากกิจกรรมหรือทักษะการกีฬาที่เหมาะสมกับร่างกาย จิตใจ อารมณ์และ ความรู้ของนักเรียน แล้วมีวิธีการเรียนการสอนที่เริ่มจากที่ง่าย ๆ ไปหาที่ยาก ๆ สามารถช่วยให้นักเรียนได้มีความสำเร็จในการเรียนหรือทักษะนั้นทุกครั้ง ซึ่งถ้าหากว่านักเรียนได้มีความสำเร็จในการเรียนทุกครั้งแล้ว ก็ย่อมจะเป็นการแน่ใจได้ว่า นักเรียนจะมีความรัก มีความชอบและมีความอยากที่จะกลับมาเรียนในกิจกรรมหรือกีฬานั้น ๆ ต่อไปอีก

3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาที่ดีเพื่อเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนอยากที่จะเรียนวิชาพลศึกษาให้มากขึ้นได้นั้น ก็ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเล่นกีฬานั้นจริงๆ แม้ว่าสภาพการเล่นกีฬานั้นเป็นสภาพการเล่น ที่เป็นการดัดแปลงเกมการเล่น และความสมบูรณ์ของการมีทักษะในกีฬานั้นของนักเรียนจะยังไม่ถูกต้อง และสมบูรณ์พร้อมเต็มที่เท่าที่ควรก็ตาม

4. การใช้วิธีสอนที่มีประสิทธิภาพ คือวิธีการเรียนการสอนที่มีบทเรียนได้เป็นไปตาม ความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของนักเรียน ทำให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมได้ มีความสำเร็จ และได้มีความสนุกสนานจากการเรียนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ครูจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการทางจิตวิทยาการกีฬาต่าง ๆ แล้ว จะต้องสามารถนำมาใช้ในการวางแผนการเรียนการสอนให้เป็นไปตามความต้องการและความสนใจของนักเรียนแต่ละคนได้เป็นอย่างดีด้วย การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการวางแผนในบทเรียน และจุดประสงค์การเรียนรู้ นับว่ามีความสำคัญมาก การให้โอกาสนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในบทเรียนและวางจุดประสงค์ จะช่วยให้นักเรียนรู้สึกว่าเป็นเจ้าของบทเรียนที่จะต้องรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อให้การเรียนได้ บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ตามที่ได้วางไว้ด้วย

5. การสร้างบทเรียนที่มีความท้าทายให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน กิจกรรมต่าง ๆ ในวิชาพลศึกษาส่วนใหญ่แล้วเป็นกิจกรรมที่มีความท้าทายต่อนักเรียนเป็นอันมากอยู่แล้ว และธรรมชาติของร่างกายนักเรียนก็เป็นผู้ที่มีความต้องการทดลองในความสามารถของร่างกายและจิตใจในกิจกรรมที่มีความท้าทาย เช่น การม้วนตัว การพุ่งตัว การขว้าง การส่งลูก การเตะลูก หรืออื่น ๆ ดังนั้นครูพลศึกษาจึงควรใช้ความท้าทายที่มีอยู่ภายในตัวของกิจกรรมเหล่านี้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนให้มากที่สุด ด้วยการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงออกในกิจกรรมต่าง ๆ ในทุก ๆ ด้านอย่างทั่วถึง

6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ไปในลักษณะการแข่งขัน ถ้าหากว่าในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาทุกครั้ง ครูผู้สอนได้เตรียมและจัดบทเรียนให้นักเรียนได้มีโอกาส

ได้เล่นหรือแข่งขันในกิจกรรมกีฬาที่สอนทุกครั้ง ก็จะเป็นการจูงใจให้นักเรียนได้มีความต้องการ และอยากจะเรียนวิชาพลศึกษามากยิ่งขึ้น

7. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความหมายต่อนักเรียน เช่น เป็นกิจกรรมที่นักเรียนเคยเห็น เคยดู เคยรู้จัก เคยมีเล่นในละแวกใกล้เคียง เมื่อนักเรียนได้เรียนแล้วนักเรียนสามารถนำไปเล่นเพื่อความสนุกสนานในเวลาว่างหลังเลิกเรียนได้แล้ว ก็จะทำให้มีความหมายต่อนักเรียนและสามารถจูงใจให้นักเรียนมีความต้องการที่จะเรียนวิชาพลศึกษามากยิ่งขึ้น

8. การให้ผลย้อนกลับและการยกย่องในความสำเร็จของนักเรียน คือ ความต้องการยอมรับนับถือในความสามารถของตนเอง ดังนั้นในการแสดงความสามารถในกิจกรรมต่าง ๆ ออกมาทุกครั้ง ถ้าครูสามารถบอกถึงผลของการแสดงออกในกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักเรียนได้ทราบด้วย จะทำให้นักเรียนมีความพยายามและตั้งใจเรียนวิชาพลศึกษามากยิ่งขึ้น

9. การจัดกิจกรรมพิเศษส่งท้าย หลังจากเรียนกีฬาครั้งหนึ่ง ๆ จบลงแล้ว ถือเป็นวิธีการที่จะสร้างแรงจูงใจในการเรียนวิชาพลศึกษาที่ดีได้อย่างหนึ่ง หากนักเรียนได้ทราบว่าเมื่อ การสอนของครูจบลงในแต่ละกิจกรรมแล้ว ก็จะมีการแข่งขันเป็นการสรุปความสามารถอีกครั้ง ก็จะเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้ไปฝึกซ้อมเพิ่มเติมเป็นประจำตลอดเวลา เพื่อให้พร้อมที่จะทำ การแข่งขันให้ได้ดียิ่งขึ้น วิธีแบบนี้ทำได้สองแบบคือ แบบที่หนึ่งแข่งขันกับตนเอง และแบบที่สองแข่งขันกับผู้อื่น

10. พยายามหลีกเลี่ยงการเน้นในแรงจูงใจมากเกินไป การที่ครูพลศึกษาใช้แรงจูงใจในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาตลอดเวลาหรือมากเกินไป อาจทำให้การใช้แรงจูงใจนั้นเกิดผลในทางตรงกันข้ามก็ได้ คือ แทนที่นักเรียนจะมีความสนใจกระตือรือร้นอยากเรียน นักเรียนอาจเบื่อหน่ายในสิ่งที่จะเรียนและไม่สนใจอยากที่จะเรียนในสิ่งนั้นก็อาจเป็นไปได้ ครูจึงต้องระมัดระวังในการใช้แรงจูงใจในการสอนแต่ละครั้งให้มีความพอเหมาะพอดีด้วย หลักสำคัญในการที่จะใช้แรงจูงใจในวิชาพลศึกษามีดังนี้

10.1 การเรียนรู้จะเพิ่มตามขนาดของการจูงใจ แต่การเพิ่มนี้จะเพิ่มได้เพียงถึงในระดับหนึ่งเท่านั้น

10.2 การเรียนรู้ที่ได้ผลมากที่สุด คือการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในขณะที่แรงจูงใจ อยู่ในระดับปานกลาง

10.3 จุดสูงสุดของการเรียนรู้จะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

- 1) ความยากง่ายของสิ่งที่เรียน
- 2) ระดับของจูงใจ

- 3) ความพร้อมของผู้เรียนที่จะได้รับจากแรงจูงใจนั้น
- 4) ความสามารถของผู้เรียน
- 5) เมื่อนักเรียนมีความวิตกกังวลหรือมีความเครียดจนเลยจุดสูงสุด การเรียนรู้จะหยุดชะงัก
- 6) การเพิ่มจำนวนแรงจูงใจ จะช่วยเพิ่มความแตกต่างในระหว่างบุคคลในกลุ่ม
- 7) การสร้างแรงจูงใจให้อยู่ในระดับปานกลาง จะมีผลให้มีประสิทธิภาพในการเรียนสูงสุด

11. พยายามหลีกเลี่ยงมิให้นักเรียนมีความผิดหวังในการเรียน ความผิดหวังของนักเรียนจึงเป็นสิ่งที่ไม่น่าจะเกิดขึ้นจากการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาเป็นอันขาด อย่างไรก็ตาม เพื่อความไม่ประมาท หรือเพื่อป้องกันมิให้การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาได้เกิดความผิดหวังแก่นักเรียน มีข้อระวังที่สำคัญที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาควรคำนึงต่อไปนี้ คือ

11.1 การสอนวิชาพลศึกษาสำหรับนักเรียนในชั้นเรียนนั้น เป็นการสอนเพียงเพื่อให้นักเรียนในทุก ๆ คนในชั้นเรียนสามารถนำกีฬาไปเล่นในเวลาว่าง เพื่อความสนุกสนานตามอัธยาศัยของตนเองเท่านั้น ดังนั้นนักเรียนทุกคนจึงมีศักยภาพในการเล่นได้ตามความสามารถของตนเองได้

11.2 เพื่อให้การเรียนการสอนได้บรรลุผลดียิ่งขึ้น การสอนนั้นควรแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามระดับความสามารถ

11.3 การสอนแต่ละครั้งควรเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ให้พร้อมที่จะให้นักเรียน ได้มีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง

11.4 ครูควรสอดส่องดูแลการเรียนของนักเรียนแต่ละคนอย่างทั่วถึงกัน เมื่อนักเรียนคนใดต้องการความช่วยเหลือควรจะสามารถช่วยเหลือได้โดยทันที

11.5 กิจกรรมที่จะใช้ในการเรียนในบทเรียนนั้นควรจะเป็นกิจกรรมที่นักเรียน ทุกคนสามารถที่มีความสำเร็จ ในการเรียนได้ตามอัธยาศัยของตนเอง

11.6 ครูควรให้ความสนใจและให้กำลังใจนักเรียนและให้ผลย้อนกลับ แก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึงกัน

จากเหตุผลดังกล่าวสรุปได้ว่า การจูงใจและเสริมแรงทางการเรียนเป็นหนึ่งในพฤติกรรม การสอนของครู ในการที่จะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้มีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ดังนั้นครูจึง

ต้องมีเทคนิคการจูงใจและการเสริมแรงเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงพฤติกรรมการเรียนการสอนตามที่ต้องการ

ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนหรืออุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวก เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินการเรียนการสอน เพราะถ้าขาดอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกแล้ว จะไม่สามารถช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่นได้ ในขณะเดียวกันการใช้อุปกรณ์การสอนอย่างถูกต้องและเหมาะสมจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนรวดเร็วบรรลุเป้าหมายตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ธำรง บัวศรี (2534, หน้า 207) กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึง สิ่งที่เป็นพาหะหรือสิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติ ตามจุดประสงค์การเรียนการสอน และตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์(2535, หน้า 244) กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึง สิ่งที่สามารถนำไปสู่ผู้เรียนอยู่ในรูปของสิ่งตีพิมพ์ก็ได้ สื่อการสอนที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ คือ สิ่งประเภทโสตทัศนอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์ และวิธีการทางโสตทัศนศึกษา

จินตนา ไบกาชุยี่ (2540, หน้า 11) ได้กล่าวถึงความหมายของสื่อการเรียนการสอนไว้ว่า หมายถึง วัสดุหรือเครื่องมือที่จัดทำขึ้นซึ่งมีข้อมูลเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ต่อประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับนำไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนของครูและนักเรียนให้เป็นไปตามหลักสูตรที่กำหนด

ดุสิต บุญเกียรติ และวงปราวญ์ พันธุ์สุข(2551, หน้า 42) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน อาจจะเป็นวัสดุ คุรุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ ตลอดจนเทคนิค วิธีการที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนประกอบบทเรียนเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่จะเร้าความสนใจและกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ อีกทั้งยังสามารถทำให้นักเรียน รู้ได้เร็วและเข้าใจบทเรียนดีขึ้น

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง เครื่องอำนวยความสะดวกที่เป็นตัวกลางในการรับรู้ ไม่ว่าจะเป็นวัสดุ เครื่องมือ บุคคลหรือวิธีการต่างๆในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้รวดเร็ว บรรลุเป้าหมายและตรงกับจุดประสงค์เนื้อหาและกิจกรรมของบทเรียน

เมื่อพิจารณาสื่อการเรียนการสอนแล้วจะเห็นว่ามีความหลากหลายประเภท เพื่อความสะดวกต่อการผลิต การจัดเก็บ การใช้ การจัดหมวดหมู่ และเพื่อความสะดวกในด้านอื่นๆ จึงมีผู้จัดแบ่งประเภทสื่อการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์(2535, อ้างอิงใน ถนอม บุญแสวง, 2547, หน้า 44-45) ได้แบ่งสื่อการสอนออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. สื่อทัศนวัสดุ ได้แก่
 - 1.1 ภาพ เช่น ภาพเขียน ภาพถ่าย ภาพที่ตัดมา
 - 1.2 วัสดุลายเส้น ได้แก่ การ์ตูนลายเส้น แผนภูมิ แผนสถิติ โปสเตอร์
 - 1.3 วัสดุมีทรง ได้แก่ หุ่นจำลอง ของจริง
2. เครื่องมือสื่อทัศนูปกรณ์ ได้แก่
 - 2.1 เครื่องเสียง เช่น เครื่องบันทึกเสียง เครื่องเล่นแผ่นเสียงและเครื่องขยายเสียง
 - 2.2 เครื่องฉาย เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์
3. กิจกรรมสื่อทัศนูปกรณ์ ได้แก่
 - 3.1 การศึกษานอกสถานที่
 - 3.2 การจัดนิทรรศการ
 - 3.3 การจัดสถานการณ์จำลอง

นอกจากนี้ ธีรพงศ์ แก่นอินทร์(2537, หน้า 143) ได้สรุปหลักการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนตามหลักของเดวิส(Davies, 1981) ไว้ว่ามีหลักการเลือกดังนี้

1. สื่อนั้นต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน
2. เลือกสื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ ให้ผลต่อการเรียนการสอนให้มากที่สุด
3. เป็นสื่อที่เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน
4. เป็นสื่อที่สะดวกในการใช้ มีวิธีการใช้ที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนจนเกินไป
5. เป็นสื่อที่มีคุณภาพดี
6. มีราคาไม่แพงจนเกินไป

ไพโรจน์ ดวงสุดา (2530, อ้างอิงในดุสิต บุษากีรติ และวงปราวณีย์ พันธุ์สุข, 2551, หน้า 42-43) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์การใช้สื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจในกิจกรรมการเรียนการสอน
2. เพื่อให้นักเรียนเกิดแนวคิดและความเข้าใจที่ถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัดเวลาในการเรียนรู้
3. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อการเรียน อันจัดได้ว่าเป็นประสบการณ์ตรง
4. เพื่อให้สิ่งที่เรียนมีความหมายและง่ายต่อการเรียนรู้
5. เพื่อให้ผู้เรียนจดจำเรื่องราวและสิ่งต่างๆ ได้นาน แม่นยำและถูกต้อง

ลำออง กล้าภักดี(2539 หน้า 24-26) ได้เสนอแนวทางการใช้สื่อการเรียนการสอน ถ้าครูรู้จักใช้ก็จะได้ประโยชน์คุ้มค่า การนำสื่อมาใช้ในการเรียนการสอนควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ใช้นำเข้าสู่บทเรียน เช่น ใช้ภาพนำ การสนทนา แผนภูมิเพลง เทปเพลง เป็นต้น ช่วยเร้าให้เกิดความสนใจที่จะเรียนบทเรียนใหม่
2. ใช้ในขณะที่ดำเนินการสอน เช่น ใช้ภาพ ของจริง ประกอบการอธิบายฉายภาพยนตร์ หรือภาพนิ่ง เกมที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาของบทเรียน การแสดงบทบาทสมมติ ช่วยให้การเรียนสนุกสนานและประทับใจ
3. ใช้สรุปบทเรียน เช่น แผนภูมิสรุปบทเรียน เพลง เป็นต้น
4. ใช้วัดผลการเรียนรู้ เช่น แผ่นเกม แบบฝึก ช่วยให้ผู้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน
5. ใช้ทบทวนบทเรียน จะช่วยให้นักเรียนระลึกได้ว่าได้เรียนสิ่งใดไปแล้วบ้าง เพื่อครูจะได้สอนเนื้อหาต่อไปอย่างได้ผลดี

สงกรานต์ ขุนทองทิพย์(2546, หน้า 9) กล่าวว่า สื่อการสอนที่ดีมีคุณภาพ ให้ประโยชน์ในการเรียนรู้และช่วยลดระยะเวลาในการเรียนรู้ จะต้องเป็นสื่อที่มีคุณค่าดังนี้

1. เป็นศูนย์กลางความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น
2. ช่วยให้ผู้เรียนรู้ได้มากขึ้นมีประสบการณ์กว้างขวางขึ้น ใช้เวลาน้อย
3. ช่วยให้นักเรียนรู้จักคิดแก้ปัญหา
4. ช่วยให้ผู้เรียน เรียนอย่างมั่นใจ
5. ช่วยให้ผู้เรียนรู้ได้ดีขึ้น
6. ช่วยลดคำบรรยายของผู้สอนได้น้อยลง
7. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของปัญหาต่างๆ
8. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของปัญหาต่างๆ
9. ช่วยลดการสูญเปล่าของการศึกษา

สุวิทย์ มูลคำ และ สุนันทา สุนทรประเสริฐ(2550, หน้า 33) ได้กล่าวถึง ลักษณะสื่อที่ดีไว้ ดังนี้

1. เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของหลักสูตร
2. เหมาะสมกับวัย และความสามารถของผู้เรียน
3. ให้ความรู้แก่ผู้เรียนจากง่าย ๆ ไปหายาก
4. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็วและประหยัดเวลา

5. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิต การใช้ และการประเมินสื่อ
6. ได้รับความสนใจของผู้เรียนและผู้เรียนสามารถตอบสนองได้ทันที
7. ส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อเนื้อหาที่สอน
8. มีความประณีตเหมาะสมกับผู้เรียนที่จะใช้ประกอบกิจกรรมระหว่างเรียน และเหมาะสมกับการสอนของครู
9. ใช้คุ้มค่า คุ้มเวลา และแรงงาน
10. สื่อที่ดีควรผ่านการทดลองใช้และแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง

จากที่กล่าวมาสรุปว่า สื่อการเรียนรู้วิชาพลศึกษา ครูมีบทบาทสำคัญในการเลือกสรร สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณค่าและเหมาะสม ให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่จัดไว้ มาจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ เข้าใจความหมายการเรียนรู้ อีกทั้งยังลดภาระของครูผู้สอน อีกทางหนึ่งด้วย

ด้านการวัดและประเมินผล

การวัดผลและการประเมินผลนับได้ว่าเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการเรียนการสอนที่ครูทุกคนต้องมีความรู้ เพราะการวัดผลและประเมินผลเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูผู้สอนเข้าใจนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น ว่านักเรียนแต่ละคนมีความสามารถที่จะบรรลุจุดประสงค์ตามความต้องการที่ครูคาดหวังหรือไม่ อีกทั้งยังเป็นตัวบ่งบอกถึงประสิทธิภาพในการเรียนการสอนว่าควรปรับปรุงใน ส่วนใด ดังนั้นครูผู้สอนพลศึกษาจึงควรจะเป็นบุคคลที่ต้องมีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนทักษะเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล นอกจากนี้

จิกรรณ ศิริประเสริฐ(2543, หน้า 284) ยังได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง การพิจารณา หรือการตีค่าทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพของสิ่งที่วัดรวมกับการตัดสินคุณค่า ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลจากการทดสอบ การวัดผล ประกอบกับดุลยพินิจของผู้ประเมินมาประมวล แล้วเปรียบเทียบ ข้อมูลที่ได้กับข้อมูลที่มีเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือเกณฑ์มาตรฐานที่แน่นอนซึ่งกำหนดขึ้นในแต่ละครั้ง

นอกจากนี้ วรศักดิ์ เพียรชอบ(2548, หน้า 391) ยังได้กล่าวอีกว่า เป็นการหาปริมาณของการพัฒนาการที่เกิดขึ้นในตัวนักเรียนตามหลักการและกระบวนการของการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาตามสาระ มาตรฐาน หรือจุดประสงค์ของการเรียนรู้ที่ได้ตั้งไว้ แล้วก็นำผลของการพัฒนา ที่วัดได้มานั้น มาประเมินด้วยการพิจารณาเปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือคุณภาพอย่างอื่นที่มีอยู่แล้ว เพื่อดูว่าผลของการพัฒนาการที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนการสอนที่แล้วมานั้น ดีหรือไม่ดี ควรจะมีการปรับปรุงแก้ไขหรือไม่อย่างไร

จิกรรณ ศิริประเสริฐ,2543, หน้า 285-286) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายที่แท้จริงคือ เพื่อ

1. จัดตำแหน่ง(Placement) เป็นการบอกให้ทราบถึงความสามารถของนักเรียนแต่ละคนว่าอยู่ในตำแหน่งที่ใดของกลุ่ม เพื่อประโยชน์ในการจัดกลุ่มผู้เรียนในการจัดวางแผนโปรแกรมพลศึกษาต่อไป

2. วินิจฉัย(Diagnosis) เป็นการค้นหาจุดเด่นและจุดที่ต้องแก้ไขของผู้เรียนเป็นรายบุคคลว่ายังไม่เกิดการเรียนรู้ตรงจุดใด เพื่อหาทางช่วยเหลือ แนะนำ สอนซ่อมเสริม หรือ ครูอาจต้องปรับปรุงวิธีการเรียนการสอน

3. เปรียบเทียบ(Assessment) ความสามารถของผู้เรียนเอง เป็นการประเมินระดับการพัฒนาการของผู้เรียนว่า มีความก้าวหน้าขึ้นมากน้อยเพียงใด โดยให้มีการวัดผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน หรือการวัดผลในแต่ละภาค แล้วนำผลมาเปรียบเทียบว่า ความก้าวหน้ามากน้อยเพียงใด การเปรียบเทียบควรกระทำทั้งรายบุคคลเพื่อวินิจฉัยผลการเรียน และเปรียบเทียบทั้งกลุ่มเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพการสอน

4. พยากรณ์หรือนำไปใช้ทำนาย(Prediction) ว่าผลการสอบจะเป็นแนวทางให้ผู้เรียนทราบว่าควรจะเลือกเล่นกีฬาชนิดใด ให้เหมาะสมกับความถนัดหรือความสามารถ และทำนายว่า ผู้เรียนจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดในอนาคตกับการศึกษาต่อหรือประกอบหน้าที่การงาน ควรใช้ผลการสอบจากหลายๆ ด้านมาพิจารณาไตร่ตรองประกอบกัน

5. การประเมินค่า(Evaluation) การวัดและประเมินผลจะช่วยให้รู้ว่า การเรียนการสอนได้บรรลุตามจุดประสงค์เพียงใด ผู้เรียนแต่ละคนมีสถานะภาพอย่างไร นอกจากนี้ผลของ การวัด ยังนำไปประเมินผลการจัดโปรแกรมพลศึกษาโดยส่วนรวมได้อีกด้วยว่า ควรจะมีการปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรม ตรงไหน หรือไม่ อย่างไร เพราะครูอาจคิดว่าตนเองสอนดี สอนชัดเจนแล้ว แต่ทำไมนักเรียนจึงทำไม่ได้

นอกจากนี้(จิรกรณ์ ศิริประเสริฐ,2543, หน้า 288) ได้กล่าวถึง หลักเบื้องต้นของการวัดผล และประเมินผลในวิชาพลศึกษา ควรคำนึงถึงหลักสำคัญดังนี้

1. กำหนดให้ชัดเจนว่าจะวัดอะไร เพื่อที่จะได้สร้างหรือเลือกใช้เครื่องมือได้ถูกต้อง และครอบคลุมตามคุณลักษณะที่แท้จริงของพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด
2. เลือกเทคนิคและเครื่องมือในการวัดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด
3. ใช้เทคนิคการวัดหลายๆ อย่างเพื่อให้การวัดผลสมบูรณ์ จุดมุ่งหมายของวิชาพลศึกษาก็คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีความเจริญงอกงามและมีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

4. ศึกษาเทคนิควิธีการวัดแต่ละวิธีให้ละเอียด โดยคำนึงถึงข้อดีข้อเสีย เพราะแต่ละวิธีมีรายละเอียดแตกต่างกันออกไป เพื่อที่จะช่วยให้ผู้วัดสามารถเลือกเทคนิคการวัดได้ถูกต้องเหมาะสมและทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด

5. ทดสอบให้สม่ำเสมอ เพราะการวัดผลเป็นกระบวนการต่อเนื่อง การวัดควรจะวัดก่อนสอน เพื่อที่จะได้ทราบพื้นฐานของนักเรียน การวัดระหว่างสอนและการวัดหลังจากที่สอนเสร็จ เพื่อที่จะทราบพัฒนาการของนักเรียน

6. แปลผลการวัดให้ถูกต้อง และนำผลที่ได้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. เวลาที่ใช้ในการทดสอบเป็นอย่างไรร ต้องใช้เวลาเท่าใดถ้าต้องทำการทดสอบทั้งชั้นเรียน

8. แบบทดสอบที่ใช้ต้องมีความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและความเชื่อมั่น

9. โรงเรียนมีสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมหรือไม่ ดังนั้นครูต้องตัดสินใจเลือกแบบทดสอบที่คิดว่า โรงเรียนสามารถให้ความสะดวกในเรื่องนี้ได้

10. แบบทดสอบมีความน่าสนใจและสนุกสนานสำหรับนักเรียนมากน้อยเพียงใด

11. สถานการณ์ในการทดสอบควรมีการบรรยากาศเป็นเหมือนกับสถานที่ในการเล่น

Baugartner and Jackson (1999, อ้างอิงใน บุญส่ง โกชะ, 2547, หน้า 11-12) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการนำการวัดและประเมินผลของการศึกษาไปใช้ได้ ดังนี้

1. การจัดตำแหน่ง (Placement) การทดสอบและการประเมินผลจะช่วยจัดกลุ่มนักเรียนให้เหมาะสมกับการสอน การฝึก การเรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติของมนุษย์ตามความสามารถของเขา

2. การวินิจฉัย (Diagnosis) ใช้ในการประเมินจุดอ่อน จุดด้อย หรือข้อบกพร่องของนักเรียน นักกีฬา และผู้มีส่วนร่วมในโปรแกรมสมรรถภาพ

3. การทำนายหรือพยากรณ์ (Prediction) คือการทำนายเหตุการณ์ในอนาคต จากข้อมูลในปัจจุบันหรือในอดีต

4. แรงจูงใจ (Motivation) เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการกระตุ้นนักเรียนและผู้ที่มีส่วนร่วม ในโปรแกรม จะไม่มีนักกีฬาถ้าไม่มีการฝึกโดยไม่มีเกมการแข่งขัน

5. ผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ในโปรแกรมการสอน การปฏิบัติ หรือการฝึก ระดับของผลสัมฤทธิ์ขั้นสุดท้าย จะถูกตัดสินด้วยมาตรฐานการอ้างอิงแบบอิงเกณฑ์บนพื้นฐาน ผ่าน-ตก หรือมาตรฐานการอ้างอิงแบบอิงกลุ่มและการให้เกรด การประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นการประเมินผลแบบสรุป (Summative Evaluation) ในระบบการประเมินผล

6. โปรแกรมประเมินผล (Program Evaluation) อาจจะต้องมีการดำเนินโปรแกรมในอนาคต เพื่อสนับสนุนการสอน แลโปรแกรมการฝึก

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมหลักฐาน เพื่อหาปริมาณและคุณภาพ ของสิ่งที่วัด ที่ต้องอาศัยจากการทดสอบ ประเมินผล จากการเรียนการสอน แล้วนำมาพิจารณาคคุณค่า เพื่อที่จะทราบว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถ ทักษะ พฤติกรรมเป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ แล้วนำผลที่ได้จากการวัดมาทำการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วารี คำชื่น(2532) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนวิชาพลศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 9 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน คุณลักษณะในการสอน การใช้อุปกรณ์ ในการสอนและสถานที่ การจูงใจและการเสริมแรงในการเรียน การมอบหมายงานให้ปฏิบัติ การปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรม การประเมินผลการเรียนการสอน

ดวงเดือน พยอมหอม (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการสอนพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการสอนพลศึกษาโดยรวมของครูพลศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญ กรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านการมอบหมายงานให้นักเรียนปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 84.81 แต่ต้องปรับปรุงพฤติกรรมการสอนในเรื่องการมอบหมายงานให้นักเรียนไปปฏิบัติเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน ครูพลศึกษามีพฤติกรรมการสอนที่ปฏิบัติอยู่ ในระดับมาก 3 ด้าน เรียงลำดับค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการดำเนินการสอน คิดเป็นร้อยละ 74.02 แต่ต้องปรับปรุงพฤติกรรมการสอนในเรื่องการให้นักเรียนสุขปฏิบัติหลังเรียนวิชาพลศึกษา การให้นักเรียนรู้จักระมัดระวังการเล่นที่ก่อให้เกิดอันตราย และการสรุปบทเรียนเพื่อให้นักเรียนได้นำแบบฝึกทักษะไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ของครูพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 73.70 แต่ต้องปรับปรุงเรื่องการเอาใจใส่เรื่องความปลอดภัย ของนักเรียนและการรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน และด้านการเตรียมการสอน คิดเป็นร้อยละ 72.54 แต่ต้องปรับปรุงเรื่องการเตรียมสื่อการสอน ครูพลศึกษาที่มีพฤติกรรม การสอนอยู่ระดับปานกลาง มี 1 ด้าน ได้แก่

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน คิดเป็น ร้อยละ 65.92 แต่ต้องปรับปรุงพฤติกรรมการสอนในด้านการซักถามความเข้าใจในบทเรียน และพฤติกรรมการสอนที่ครูพลศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง มี 3 ด้าน เรียงตามลำดับจาก ค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจูงใจและการเสริมแรงทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 47.78 ยกเว้นในเรื่องการสอนและการจัดกิจกรรมอย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถของนักเรียน ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม คิดเป็นร้อยละ 32.06 ยกเว้นในเรื่องการสอน ให้นักเรียน มีระเบียบวินัย และด้านการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน คิดเป็นร้อยละ 19.63 ยกเว้นในเรื่องการสอนในชั้นปฏิบัติด้วยความชื่นชม

ทวีศักดิ์ พาก์ดี(2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการสอนพลศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยศึกษาพฤติกรรมการสอนพลศึกษา ของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการสอนที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน เรียงตามลำดับค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัวในการสอน ร้อยละ 87.65 ด้านการมอบงานให้ปฏิบัติ ร้อยละ 84.89 ด้านการจูงใจและเสริมแรงทางการเรียน ร้อยละ 83.52 พฤติกรรมการสอนที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงลำดับค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการดำเนินการสอน ร้อยละ 78.39 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ร้อยละ 76.00 ด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ร้อยละ 73.65 ด้านการเตรียมการสอน ร้อยละ 71.91 ส่วนพฤติกรรมที่มีการปฏิบัติอยู่ระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน ร้อยละ 60.69

สายัณห์ จันทะวงศ์. (2548) พฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการศึกษา ครูมีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับ “มาก” เรียงจากมากไปหาน้อยคือ การเตรียมความพร้อม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนในด้านการเตรียมความพร้อม ครูให้ความสำคัญของวัตถุประสงค์ของการสอน การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเตรียมการสอน และสาระของการเรียนรู้การจัดกิจกรรมการสอน ครูเน้นความเป็นกันเองกับผู้เรียน เอาใจใส่ผู้เรียน ขณะปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเวลาที่สอน ส่วนด้าน

การวัดและประเมินการเรียนรู้ ครูเน้นความสำคัญของการวัดและประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ การวางแผน การวัดและประเมินผล และการวัดผลการเรียนการสอนจากสภาพจริง

ถนอม บุญแสวง (2547) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 86.67 มีอายุระหว่าง 46-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.67 มีประสบการณ์ในการสอนวิชาพลศึกษา 11 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 75.50 ส่วนใหญ่จะต้องสอน 18-20 คาบ ต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 61.67 และต้องสอนรายวิชาอื่น ด้วยคิดเป็นร้อยละ 70.83

2. ผลการศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานีเขต 2 ประกอบด้วย ด้านคุณลักษณะส่วนตัวในการสอน ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจูงใจและเสริมแรงทางการเรียน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี เมื่อเปรียบเทียบกับขนาดโรงเรียนแล้วพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ มีพฤติกรรมการสอนดีกว่าครูพลศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก

ดุสิต บุญเกียรติ และ วงศ์ปราชญ์ พันธุ์สุข (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยศึกษาพฤติกรรม การสอนของครูพลศึกษา ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบกับพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาตามความคิดเห็น ของผู้บริหาร ครูและนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและนักเรียน พบว่าในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีสามด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้าน การใช้สื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

จำลอง ไชยภานุฤทธิ์ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการสอน ของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยศึกษาพฤติกรรมการสอนวิชาพลศึกษาของครูผู้สอน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนมัธยม ประจำอำเภอในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัวในการสอน ด้านดำเนินการสอน ด้านการจูงใจและการเสริมแรงในการเรียน ด้านการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 83.00 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า รายการที่ครูพลศึกษาปฏิบัติอยู่ส่วนใหญ่มีระดับมากที่สุด มี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัวในการสอน ร้อยละ 88.33 ด้านการจูงใจและการเสริมแรงในการเรียน ร้อยละ 86.67 ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ร้อยละ 85.71 และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ร้อยละ 81.00 ปฏิบัติอยู่ระดับมากมี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านดำเนินการสอน ร้อยละ 79.23 และด้านการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ ร้อยละ 77.00 และพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษา ตามการรับรู้ของนักเรียน พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติมากที่สุด (4.37) ทั้ง 6 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านคุณลักษณะส่วนตัวในการสอน (4.44) ปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม (4.43) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน (4.41) ด้านการจูงใจและการเสริมแรงในการเรียน (4.35) ด้านดำเนินการสอน (4.33) และด้านการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ (4.25)

งานวิจัยต่างประเทศ

ดอทรี (Doughthrey. 1973, P 68) ได้กล่าวถึงงานวิจัยของ จอน มารีเจอร์ (John Marriger) ซึ่งเขียนในหนังสือ "Director of Physical Education" โดยได้ส่งแบบสอบถาม ไปยังอาจารย์ใหญ่ และผู้บริหาร 20 คน เพื่อให้เขาตอบว่าครูพลศึกษาที่เขาปรารถนาจะมีคุณสมบัติเช่นไร คำตอบแบบสอบถามสรุปได้ว่า ครูพลศึกษาที่ปรารถนาต้องมีลักษณะดังนี้

1. มีบุคลิกลักษณะที่ดี และอารมณ์มั่นคง
2. มีคุณวุฒิทางพลศึกษาก่อนที่จะทำการสอนพลศึกษา
3. มีภูมิหลังทางด้านวัฒนธรรมกว้างขวาง
4. เข้าใจและชื่นชมสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการสอน
5. สนใจในการสอนเด็กมากกว่าการสอนเนื้อหา
6. มีรากฐานในการวางแผนเกี่ยวกับการเรียนรู้ คือ ความรู้เกี่ยวกับ การเจริญเติบโตของเด็ก และพัฒนาการของเด็ก
7. มีประสิทธิภาพในการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก เพื่อนครูและผู้ปกครอง

8. เข้าใจภาวะหน้าที่ของงานพลศึกษาที่หลักสูตรได้กำหนด และสนใจโปรแกรมทั้งหมดของโรงเรียน

9. สนใจวิชาชีพของตนเองและพยายามปรับปรุงวิชาชีพ

10. สามารถบอกความหมายทางการพลศึกษาแก่คนอื่นได้

11. สำนึกกิจกรรมที่น่าสนใจแก่เด็ก

12. มีคุณสมบัติในการสาธิตทักษะเบื้องต้นและการเคลื่อนไหวต่างๆ ของกิจกรรมพลศึกษา

13. มีความเป็นอิสระ ยุติธรรมและเคารพต่อนักเรียนทุกคน โดยเฉพาะเด็กพิการและเด็กที่มีความสามารถต่ำกว่าปกติ

เฮนลีย์ (Henley. 1975, P 765 – A) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของมลรัฐเทนเนสซี” เพื่อทราบถึงเจตคติของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีความรู้ในโปรแกรมพลศึกษา กับผู้บริหารและครูที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในโปรแกรมพลศึกษา โดยใช้แบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์ ถามผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 113 คน ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับด้านปรัชญา การจัดการและการดำเนินการบริหาร การจัดชั้นเรียนและโปรแกรมการสอนครูผู้สอน อุปกรณ์การสอน และสิ่งอำนวยความสะดวกเทคนิคและวิธีการประเมินผลการเรียนการสอนพลศึกษาพบว่า มีความแตกต่างกันระหว่างเจตคติของผู้บริหารที่มีความเข้าใจและไม่เข้าใจในโปรแกรมพลศึกษา และมีความแตกต่างกันระหว่างเจตคติของครูพลศึกษากับครูประจำชั้นเกี่ยวกับโปรแกรมพลศึกษา

ฮอลเลนเบ็ค (Hallcnbeck. 1978, P 5159 – A) ได้ทำการวิเคราะห์ความพึงพอใจ ที่ได้รับรายงานจากนิสิตมหาวิทยาลัยเคนต์ วัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความพึงพอใจของนิสิตในมหาวิทยาลัยนี้ ซึ่งใช้วัดโดยแบบสอบถามความพึงพอใจต่อมหาวิทยาลัย (CSSQ Form C) ในเรื่องต่างๆ ทั้งหมด 7 ด้าน คือ สิ่งที่มาวิทยาลัยจัดให้ ชีวิตในมหาวิทยาลัย สถานะการทำงาน ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย คุณภาพของการศึกษา และวัฒนธรรมทุกด้าน การวิเคราะห์ ความพึงพอใจจำแนกตามตัวแปรต่อไปนี้คือ เพศ อายุ คณะวิชา ชั้นปี สถานที่อยู่ภูมิหลังทางการศึกษา คะแนน ACT การเข้าร่วมกับองค์การของมหาวิทยาลัย สภาพการเข้าฟังบรรยายและภูมิหลังทางเผ่าพันธุ์ จากนั้นใช้การวิเคราะห์ ความแปรปรวน ผลปรากฏว่าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทุกด้านในกลุ่มตัวแปร อายุ คณะ ชั้นปี และสถานที่อยู่อาศัย นอกจากนี้ยังพบว่านิสิตที่มีอายุตั้งแต่ 29 ปีขึ้นไป มีระดับความพึงพอใจสูงกว่านิสิตที่มีอายุน้อย ในเรื่องชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยจัดให้

สถานะการทำงาน ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย คุณภาพการศึกษา และวัดรวมทุกด้าน นิสิต ที่อาศัย อยู่ภายนอกวิทยาเขตมีความพึงพอใจมากกว่านิสิตที่อยู่ประจำในเรื่องสถานะการทำงาน

วิลล์ (Wilke. 1983, P 2278 - A) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “อนาคตของโครงการสอน พลศึกษาทั่วไปในระดับอุดมศึกษา โดยวิธีเคสไฟ” โดยใช้แบบสอบถามถามผู้บริหาร โครงการสอนพลศึกษาทั่วไปของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา จำนวน 100 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. ควรจะมีวิชาเกี่ยวกับสมรรถภาพของระบบหายใจ โภชนาการ และการควบคุมน้ำหนัก ของร่างกายให้มากขึ้น ซึ่งควรจัดให้มีภาคปฏิบัติด้วย
2. ผู้บริหารควรเข้าใจและเห็นคุณค่าของกิจกรรมทางพลศึกษา และสนองตอบต่อ ความต้องการของนักศึกษาด้วย
3. ควรพิจารณาจัดโครงการการพลศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของกระบวนการศึกษา
4. ควรจัดให้เป็นวิชาที่นับหน่วยกิตการเรียนด้วยควรปลูกฝังให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการออกกำลังกาย และเข้าร่วมในกิจกรรมทางพลศึกษาเพื่อสุขภาพมากกว่าเพื่อการแข่งขัน

มรอส (Mros. 1991, P 3012 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ของนักเรียนและคุณลักษณะ พฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษา ในชั้นประถมศึกษา โดยการศึกษากลุ่มนักเรียนที่มีความหวัง สูง ปานกลาง น้อย โดยกระบวนการสอน 3 วิธีที่ใช้ในการสอนวิชาพลศึกษาพบว่ากลุ่มนักเรียนที่มีความคาดหวังต่างกัน และเข้าใจพฤติกรรมการสอนของครูต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม วิธีการสอน ของ ครูพลศึกษาที่แตกต่างกันย่อมมีผลต่อการรับของนักเรียนไม่มากนัก

แนนซี (Nancy. 1992, P 3857 - A) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาความเข้าใจในการใช้ หลักสูตรพลศึกษาในชีวิตจริงของครูพลศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความหมายของการนำ หลักสูตรใหม่ไปใช้ของครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา วิธีการศึกษาดำเนินการ โดยการสังเคราะห์เอกสาร วารสาร บทความ สังเกตการสอน สนทนา สัมภาษณ์และการวิจารณ์ ด้วยเหตุผล ทั้งนี้เพื่อมุ่งจะอธิบาย แจกแจงพฤติกรรมและกิจกรรมต่างๆในรายละเอียดของครู ผู้ใช้ หลักสูตรโดยตรง ผลการวิจัยสรุปได้ 2 เรื่องคือ เรื่องเกี่ยวกับความรู้และเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ของครูพลศึกษาที่มีต่อหลักสูตรใหม่ที่ตนเองเกี่ยวข้องอยู่รวมทั้งบุคคลอื่นๆ ความรู้สึกที่เด่นชัดคือ ความพอใจ ความภูมิใจ ความเหนื่อยล้า ความคับข้องใจ ความไม่มีอำนาจและความฝันที่อยาก จะได้โลกที่สมบูรณ์แบบที่สุด ส่วนความสัมพันธ์ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้บริหาร ครูแนะแนวเพื่อนร่วมงาน นักเรียนและผู้ปกครอง นอกจากนี้ยังศึกษาถึงความสัมพันธ์ของครูที่มีต่อ หลักสูตรใหม่ กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งพบว่า ครูมีความต้องการใน การช่วยเหลือและ

สนับสนุนอย่างต่อเนื่องต้องการให้มีผลสะท้อนกลับ ต้องการให้ความมั่นใจตลอดเวลาในกระบวนการใช้หลักสูตร

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา รายงานการศึกษาค้นคว้า รายงานการวิจัย ในเรื่อง หลักการพลศึกษา หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษา จึงสรุปได้ว่าการเรียนการสอนวิชาพลศึกษามีจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดยการเรียนการสอนที่จะประสบผลสำเร็จได้นั้นครูผู้สอนต้องสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไป และเน้นกระบวนการโดยให้นักเรียนได้รู้และเข้าใจวิธีการปฏิบัติงาน โดยครูต้องมีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี มีการเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ การสร้างแรงจูงใจในการเรียนพลศึกษา วิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และมีการนำผลการประเมินไปใช้ให้เป็นประโยชน์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ การศึกษาพฤติกรรมการสอนพลศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1 จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะแสวงหาแนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป